

Družinski tednik

Številka 8
Leto VII
Posamezna številka po 2 Din

ILUSTROVANI LIST ZA MESTO IN DEŽELO

Izhaja ob četrtkih. Uredništvo in uprava v Ljubljani, Tyrševa cesta 29/I. Rokopisi se ne vračajo. Poštni predal št. 345. Račun Poštne hranilnice v Ljubljani št. 15.393.

Ljubljana, 28. februarja 1935

Naročnina za četrta leta 20 Din, za pol leta 40 Din, za vse leto 80 Din. V Italiji za vse leto 40 lir, v Franciji 50 frankov, v Ameriki 2½ dolarja. — Za odgovore je priložiti znamko.

Naše manire

Nekaj časa je že od tega, kar so beograjski listi poročali, da je znana gledališka (in nekoč tudi filmska) igralka Ljubinka Bobičeva napisala komedijo »Naše manire«. Gledališka uprava je še ni bila sprejela v svoj repertoar, toda Ljubinka Bobičeva je že dajala razne izjave in si znala delati reklamo. Ni čudo, da je ves Beograd z velikim zanimanjem pričakoval krstne predstave prvenca svoje priljubljene igralkice.

Zanimanje za »Naše manire« je razumljivo. Ljudje radi vidijo, če si jih kdo privoščijo, posebno jim pa ustrezajo, če si privoščijo »boljšo družbo« ali družbo, ki se ima sama za tako. »Naše manire« so menda po zgledu Branislava Nušića kritikovale slabe strani in navade, ki se jih je današnja družba hote ali nehoče navzela po svetovni vojni.

Nazanimivejšje pri vseh stvari je pa to, da spremljajo »Naše manire« od začetka pa do danes res prave naše manire.

Se preden je knjiga izšla, še preden jo je dobilo gledališče, so zanjo delali veliko reklamo. Gledališka uprava je stvar sprejela, ker ji je bila všeč. Toda igralci je vendarle niso, čeprav so jo neoprestano obljubljali. Zakaj ne? Molčali so listi, molčalo je gledališče, molčala je Bobičeva. Najbrže je nekaj čudnega pri stvari, so si mislili ljudje. Zakaj, pri nas molče po navadi o stvarih, kjer je kaj čudnega ali skrivnostnega. O takih stvarih običajno samo šepetajo in govorijo na uho.

Toda naposled smo vendarle izvedeli pravi vzrok tega molka. Bobičeva sama je povedala, da je več dramskih pisateljev prišlo k upravniku beograjskega gledališča in protestiralo zoper igranje »Naših manir«. Stvar so prav lepo pojasnili. Ljubinka Bobičeva je igralka in njen kruh je, da igra, oni so pa pisatelji in ne gre, da bi jim igralka hodila v zelje.

Tako nekako se je zadeva razpletla. Vsaj Bobičeva tako pravi.

Toda Ljubinka Bobičeva si je znala pomagati. Namestu da bi bila knjigo dala v prodajo šele po premieri, jo je že zdaj.

In danes pišejo o njej beograjski listi v dolgih člankih in Bobičeva ima mnogo dela z žurnalisti. Če njene komedije res samo zato niso dali na repertoar, ker so tako želeli pisatelji, ki se boje njene konkurence, je to bogme res lepa evetka s prostranega polja naših manir.

Pa imamo pri nas tudi še čisto druge vrste manire.

Te dni mi je nekdo pripovedoval, kako težko je priti do pošteno zasluženega denarja. In v potrdilo mi je navedel tale resnični dogodek:

— Nekaj gospod je naročil pred par leti pri meni več stvari za 50.000 Din. Toda s plačilom je bil silen križ. Z božjo pomočjo pa s svojo nekoliko sem v treh letih iztisnil iz njega 30.000 Din. Dalje pa ni šlo. Grozil sem, klet in kri počil, a denarja ni bilo. Da bi tožil? Bežite no: kjer ni nič, se nič vzeti ne more.

— Nu, in?

— Zdaj sem pa vendar že tako daleč, da bom le nekako prišel do dolžnih mi 20.000 Din. Na zelo čuden način. Če naj sploh pridem do denarja, sem moral namreč skupaj z nekim drugim gospodom pristati na to, da podpišem svojem dolžniku menico, da si bo on nekje drugod izposodil denar in ga meni vrnil.

Tudi to bi moglo priti v knjigo naših sodobnih manir.

Vseh dobrih reči je troje. Evo naše tretje manire!

V Srbiji se je te dni pripetilo nekaj originalnega. Nekaj kmet je prodal sosedu svojo ženo in šest otrok in dobil za to 200 kg pšenice in 1.500 Din. Da bo stvar še lepša, sta o tem napravila tudi pogodbo in pričel so jo podpisati.

Tudi manire, kaj? Nova pa stvar vendarle ni: takšne in podobne reči so se že dogajale, dogajajo se in se bodo dogajale v »boljši družbi...« samo po navadi brez pogodbe.

Haka.

Neumno vprašanje

Janez: »Le kaj naj storim, Reza, da dobim poljubček od tebe?«
Reza: »Pred vsem ne tako neumno izpraševati!«

Triumf štiridesetletnih žensk

Pred vojno v stran potisnjena »matrona« — danes središče književnosti, ugledna v družbi in sposobna v službi: takšna je današnja zrela ženska. Svet se suče okoli nje, nič več okoli neizkušenih dvajsetletnic in nedoraslih deklet

(H) Ženska, ki ji je štirideset let, začena po večini zakonih narode veneti. Njega dni je morala zato stopiti v ozadje in prepustiti svoje mesto drugim, mlajšim, ker je bila... prestara. Danes je pa stvar čisto drugačnja. Danes štiridesetletne občudujejo, slave in se pulijo za njihovo naklonjenost in ljubezen.

Štiridesetletna je »goskec«, da celo mlade žene izpodrinila iz središča književnosti. Pa ne samo v romanu, tudi v družbi ima glavno besedo in prav tako tudi v samostojnih pridobitnih poklikih. Ni še dolgo tega, kar je Američanka dr. Ana Morrisonova po temeljiti proučitvi možnosti ženskega zasluga izdala knjigo »Women and their careers«; v njej ugotavlja, da si znajo med vsemi Američankami tiste, ki imajo že vsaj štirideset let, če ne več, na najdonosnejši način služiti denar.

Zakaj? Ker se opirajo na osebne sposobnosti in na izkustva, ki so jim dozorela v preminogih življenjskih viharjih.

Čeprav so pridobitne razmere v Evropi precej drugačne kakor onstran velike luže, je vendarle gotovo, da se tudi pri nas štiridesetletna dostikrat laže uveljavi kakor mlajši, na zasluženih navezani ženski svet.

Po nazorih pretekega rodu štiridesetletna ženska — saj je veljala malone že za matrono — skoraj ni imela pravice, igrati kakršnokoli vloge v življenju. Skromno in vdano naj bi se umeknila s prizorišča, se odpovedala sleherni ničemurnosti in živela le še družini ali se pa posvetila dobredelnemu delu in podobnim stvarim.

Danes pa svet zreli ženski priznava pravico, da sme se zmerom piti iz

kozarca, v katerega nam življenje nataka svoje sladkosti. Porogljivci in nevoščljivci sicer trde, da si je zrela ženska to pravico sama prilastila, odkar je moda zabrisala sleherni razliko pri obleki med mladim in stariim; odkar moderni, nič več tako utrudljivi plesi tudi starejše letnike spravljajo na noge; odkar skuša svet spriče čedalje hujših skrbi pozabiti v neobzrdanem rajanju in sportu sivo vsakdanjost življenja.

Toda ali ni šel razvoj ravno nasprotno pot? Ali se ni štiridesetletna samo zato sprijaznila z mladostno modo, z zabavami, namenjenimi nekoč le mladini, ker so jo izpremenjene gospodarske in socialne razmere vrgle v boj za obstanek? Njo, ki je zaradi svoje gospodarske močnosti, zaradi pridobljenih izkušenj morda še bolj poklicana zanj kakor mlajše moči? In potem je nemara sredi dela spoznala, da ima tudi ona še zmerom pravico oblikovati svoje življenje po lastni volji in lastnih željah.

Da štiridesetletna dan današnji na skrivnosten način vlada sedanji družbi, dokazujejo tudi mnogostevilne publikacije, ki se z njo ukvarjajo. Zelo dobro je zadel priljubljeni ameriški pisatelj T. S. Stripling, ko je dejal: »Kadar začena pri ženski bledeči skrb za njene telesne čare, postane duhovno zanimivejša. Štiridesetletno žensko je življenje vzgojilo in oblikovalo. Zato bo kot družica imela mnogo več razumevanja, kakor bi ga imela v mlajših letih. Takšna ženska se zna pogovarjati z možem o stvarih, ki njega zanimajo, in zna tudi pozorno poslušati. In naposled goji še zmerom globoko v svojem srcu romantična čustva. Moški to sluti in to v njegovih očeh še poveča njen čar.«

Ali ne dehti tudi evetka najslaje tedaj, ko se njen cvet tik pred usodnim trenutkom, ko mora plačati svoj davček večnemu zakonu o življenju in smrti — najbolj razbohiti?

Tako tudi štiridesetletna danes razvija svojo osebnost v novi duhovni svobodi, v dobi, ki skuša s kozmetiko in sportom uresničiti nove ideale telesne kulture. Toda naj bo ohranitev mladostne svežosti še tako važna in naj si še tako s pametjo izbira obleko — ne mislimo, da pomagajo štiridesetletni le zunanji čari k njenemu triumfu. Ne, problem je globlji. Problem je v duhovni in duševni zrelosti štiridesetletne, v moči njenega razuma, ki se je v mladih letih zbrstiril in zrasel in ji zdaj pomaga, da pride njena osebnost popolnoma do veljave.

Zrela ženska ima za seboj obilico doživljajev. Vsi so oblikovali njenega duha, vplivali na njeno dušo in dali z leti njenemu nastopu in vsemu početju neko mirnost, ki se dobrodejno razlikuje od viharnega hotenja in hlastanja sebične mladine. Zato se mladi moški tolikokrat zatečejo k starejšim ženskam; ne očarajo jih z mladostno objestnostjo in drznostjo, a po drugi strani jih ne odbijajo z neudno premeno razpoloženja, z nezvestobo in drugimi muhami. V svoji zreli ustaljenosti, z nezmotljivim instinktom se zna štiridesetletna prilagoditi možu, ne da bi se odrekla le trohici svoje samozavesti in spoštovanja do sebe. Ali je potem čudno, da vas takšno žensko bitje, ki iz njega žarita ženskost in materinstvo, podjarmji?

Tudi s štiridesetimi je ženska še zmerom ženska...

od leta do leta krčila kneževno plačo, tako da ima današnji dan komaj še toliko kakor drugi uradniki »Cunard-Lina«.

Tudi kneginja Nina ne drži križem rok; dekorira namreč stanovanja bogatim Američanom, razen tega pa prodaja še svoje slike, ki »vlečejo« zgolj zaradi visokorodnega podpisa. Čeprav so njene slike z umetniškega stališča več vredne od fotografij njene sorodnice Marije Pavlovne, ji trgovina vendar ne cvete preveč.

Peti član družine Romanov, veliki knez Vasilije, sin velikega kneza Aleksandra Mihajloviča, strica poslednjega ruskega carja in velike kneginje Ksenije, carjeve sestre, je pa potnik neke kalifornske tovarne parfumov. Po Hollywoodu prodaja izdelke te tovarne kot preprost meščan. Svoj kneževski pridevek je že zdavnaj vrgel med staro šaro. Vsa Amerika ga pozna le še pod imenom Vasilije Remski. Poročen je z mlado Natašo Galicino, hčerko kneza Aleksaja Galicina.

Videti je, da so se kraljevski sorodniki s pametjo vživeli v meščanske razmere daleč od svoje domovine.

Jeremija Bentham

Okostnjak, ki se udeležuje profesor-skih sej — Skrivnostni drsajoči koraki okoli polnoči — Sugestija ali duh?

Koliko naših bralcev pač pozna zgodbo o Jeremiji Benthamu, enem izmed štirih utemeljiteljev »University College« v Londonu?

Ko je leta 1832 umrl, so našli v njegovi oporoki podrobne določbe, kaj naj se zgodi z njegovimi zemljskimi ostanki: truplo naj raztelesijo, toda okostnjaka nikakor ne smejo poškovati, temveč morajo kosti lepo zložiti skupaj in potem okostje obleči v njegovo običajno obleko.

»University College« je točno storil po željah svojega mrtvega dobrotnika. Se danes, po več ko sto letih, sedi Jeremija v obleki, ki jo je nosil, ko je bil še živ, v temnem sukničju in ozkih hlačah s širokim klobukom, z volnenimi nogavicami in v mehkih podpetnikih za steklenimi vrati v neprodušno zaprti omari. Njegov okostnjak je spravljen v oblečeni in nagačeni figuri, le lobanjo so mu nadomestili z voščeno, obraz na njej je pa tako dobro posnet, da se zdi, kakor bi živ človek sedel v omari. Jeremijeva prava lobanja leži pred njegovimi nogami. Majhna je, rdečkaste barve.

Jeremija, pravijo, se udeležuje vseh zborovanj profesorskega zbora. Čudna in nenavadna je tudi zgodba o njegovih ponočnih obhodih hodnikov. Vsaj dr. H. J. Spenser, ki je bil štirinajst let rektor na »University College«, je bil trdno prepričan, da hodi okoli duh Jeremije Benthama.

Bilo je neke oktobrske noči leta 1903 med enajsto in dvanajsto uro, ko je dr. Spenser nenadoma zaslišal korake na hodniku, ki drži k njegovemu stanovanju. Ti koraki so se mu zato zdeli še posebno čudni, ker je nočni gost eno nogo vlekel za seboj. Nočni čuvaj je bil že vse sobe obhodil, a on že zato ni mogel biti, ker je imel kot krepak in visok mož trden korak.

Dr. Spenser je odprl vrata in pogledal na vse strani: nikjer nikogar. Ko je vrata zaprl, je pa spet zaslišal drsajoče korake, a to pot v nasprotni smeri: oddaljevali so se.

Ta čudni pojav se je ponovil še več noči. Isti drsajoči koraki so se ustavili pred vrati dr. Spenserja, takoj nato so pa spet odšli.

Edina pametna razlaga se je dr. Spenserju zdela tale: Jeremija je bil z dušo in telesom vdan svojem zavodu, učni prostori so bili pa onstran stanovanja dr. Spenserja. Jeremija je hotel najbrže v predavalnico; videč dr. Spenserja še pozno ponoči pri delu, se je pa vljudno umeknil, da ga ne bi motil.

Najčudnejše je pa to, da je dr. Spenser še več let nato izvedel, da je Jeremija poslednja leta svojega življenja res drsal z desno nogo in imel oni značilni korak, kakršnega je slišal tiste noči.

(Phlebotomist, Newyork)

Gospa in kuharica

»Zdaj pa res ne vem, Mina, ali ste vi zmešani ali jaz?«
»Jaz mislim, da si milostljiva pač niste vzeli zmešane kuharice!«

Veliki knezi v Ameriki

Kako so se znali veliki knezi in kneginje vživeti v nove razmere — Praktičnost je lepa čednost

(Qc) Riga, februarja. Nič manj ko pet članov bivše carske družine živi po državnem prevratu v Ameriki: velike kneginje Marija Pavlovna, Nina in Ksenija Georgijevna in velika kneza Vasilije Aleksandrovič in Georgije Konstantinovič. O tem, kako so se ti visoki člani bivše vladajoče ruske družine sprijaznili s svojimi usodami, pripoveduje prav zanimivo neki letonski časnikar.

Ameriški »višji krogi« so sorodnikom ruskega carja Nikolaja II. na stečaj odprli vrata svojih salonov. Toda gostoljubni sprejem je bil premalo. Kaj kmalu so se pričele oglašati skrbi. Mošnje so se izpraznile in treba se je bilo pobrigati za službe ali karkoli.

Najbolje je storila velika kneginja Marija Pavlovna, vnukinja carja Aleksandra II. Sprva je sprejela službo v konfekcijski trgovini Berlendorf & Gutman, toda tam je premalo zaslužila. Zato je pa pred tremi leti na-

pisala knjigo »Zapiski velike kneginje«. To delce ji je vrglo lep kup denarja, tako da je prilično bogata. Ko je knjiga izšla, je stala velika kneginja od jutra do večera v knjigarni svojega založnika in se podpisovala na prvo stran vsake prodane knjige. Naval kupcev, ki so hoteli imeti knjigo z lastnorodnim podpisom carjeve vnukinje, je bil časih tako velik, da so se morali postavljati ljubitelji redkosti v dolge vrste kakor med vojno za kruh. Knjigo je moral založnik izdati kesneje še dvakrat; seveda je velika kneginja zraven mastno zaslužila.

Pred kratkim si je pa Marija Pavlovna uredila fotografski atelje, ki je do malega ves dan poln strank. Marsikateri Američan je ves srečen, samo da lahko kjerkoli razkazuje svojo sliko, ki jo je napravila lastnorodno Mary Romanova, kakor Američani pravijo veliki kneginji.

Marija Pavlovna stanuje v Tudor-Cityju, v najnovešem aristokratskem delu mesta, kjer se prvo in nebo stolpi razkošnih palač newyorških bogatinov.

Blizu njenega fotografskega ateljeja je elegantna trgovina »Sax & Co.«, menda najrazkošnejša in najdražja modna trgovina za gospodo iz »najvišjih krogov«.

V oddelku za dame streže eleganten, mlad in slok gospod. Ime mu je knez Georgije Konstantinovič in je sin velikega kneza Konstantina.

Čeprav v Ameriki ni več nič posebnega, da prodaja v trgovini carski potomec, je vendar newyorškim damam od silne všeč, da jim streže tako visok plemič; prav gotovo jim je ljubši od vseh navadnih meščanskih prodajalcev. Tvrda to dobro ve, zato ji je mnogo do tega, da Georgija dobro plača in ga obdrži v službi vsaj za »magnet«.

Sleherno jutro je knez že ob devetih v prodajalni. Ponoči ga pa srečate vsepovod, najpogosteje v razkošnih salonih newyorške aristokracije. Mož je vljuden, zanimiv in zelo priljubljen.

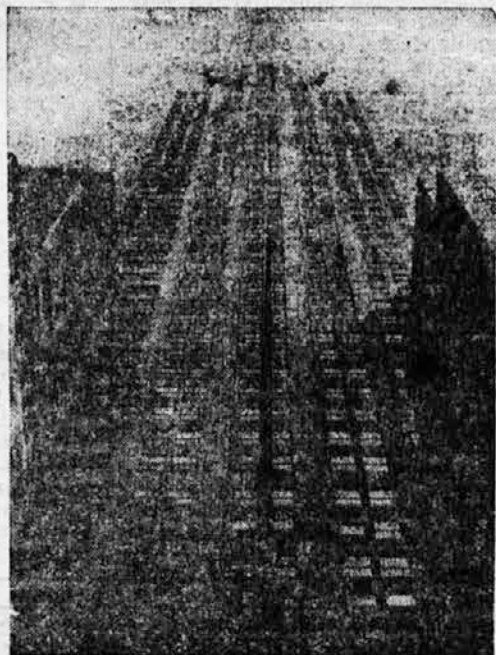
Na oko živi popolnoma neskrbno samo Ksenija Georgijevna, bivša Leedsova žena. Že dolgo je temu, kar se je javno odrekla knežjemu naslovu. Zdaj, po ločitvi zakona, si je nadela svoje dekliško ime in se piše prav po meščansko: Ksenija Romanova. Prijetna in družabna žena je; svojega moža je zapustila, ker je živel preveč lahkomiselno. Zdaj dobiva od njega izdatno vzdrževalino. Pravi, da je na moč zadovoljna.

Njeni sestri, Nini Georgijevni, se ne godi tako dobro. Poročila se je z nekim knezom Čavčavadzom, imel je pa smolo, da je prišel ob ves denar. Svoji sorodnici je priskočil na pomoč sam angleški kralj Jurij, ko je zvedel o njeni obupni življenjski borbi. Osebnost se je pobrigal za to, da je angleška parniška družba »Cunard-Line« sprejela njenega moža v službo. Leta in leta je prejemal knez lepo plačo, ki je zadoščala za izdatke kraljevih sorodnikov. Toda zaradi krize je družba

Donebnica je gesto današnjega časa

Donebnica ali nebotičnik, kakor hočete. Eno kakor drugo ima v mislih zgradbo, ki segajo v nebo. Te lepo, druge manj lepo, kakor že nanese mojstru arhitektu in zidarjem...

Naša slika kaže posebno uspelo sliko ameriške donebnice, fotografirane od spodaj

Vera posebne sorte na Poljskem

>Marijavitte, ljudje, ki časte Mater božjo — Cerkev, ki je zmerom držala z močnimi: najprej s caristi, potem z Nemci in zdaj s Poljaki

(RD) Varšava, februarja

Marijavitte cerkev na Poljskem se krha. Voditelji vernikov, marijavitov, to je ljudi, ki časte Mater božjo, se zatekajo v poslednjem času k prav židovnim sredstvom. S sirovo silo hočejo uveljaviti svoje pravice. Posleji je njihova cerkev izrabljala duševno zaostalost in omejenost kmečkega ljudstva in prav temu se ima zahvaliti, da ne je njena vera tako razbohotila. V bližini Ploczka je leta 1906. videla neka ženska, Kozłowska po imenu, prikazni, ter o njih pridigovala lahkovernemu ljudstvu. Pravila je, da se ji je prikazala Mati božja in zahtevala zake isto češčenje, kakor ga katoličani izkazujejo sv. Trojici, Bogu Očetu, Bogu Sinu in Svetemu Duhu. Ze iz prejšnjih dob je bilo med Poljaki razširjeno češčenje Matere božje. Najmanj tako so jo častili kakor kraljico poljske krone. Prikazni Kozłowska so poljsko ljudstvo še bolj podžgale in okrepile v veri do Matere božje. Kozłowska si je poleg tega izbrala za svoja pridigovanja prav tisto dobo pred vojno, ko se je pričel ugled katoliške duhovščine hudo majati. Neki redovnik je bil namreč takrat iz ljubosumnosti ubil moža svoje priljeznice. Ruska vlada je seveda z vsemi silami podpirala razvoj marijavitke vere, ker je upala, da bo zaradi nje katoliška cerkev prišla na kant. Katoliška cerkev je bila pa močna zaščitnica in bodrilka poljske narodne zavesti in to seveda Rusom ni šlo v račun. Končno se je marijavitka cerkev javno uveljavila in prejemale velike podpore iz bog ve kakšnih virov.

Mamica Kozłowska se je preselila v Ploczk. Njeni privrženci in ona sama so pa uspešno širili novo vero v raznih delavskih naseljih okrog Lodza in v vaseh blizu Visle. Tudi na Ruskem Poljskem se je pridobila marijavitka vera več stotisoč pripadnikov. Za poljsko narodno življenje je bila ta nova vera strup in pogin. V času carskega režima je uživala gmotno in moralno podporo ruskih oblasti, ki jim je seveda iz hvaležnosti morala vračati usluge. Med vojno, ko so Nemci zasedli Ploczk, so bili marijavitni najpogostejši in najvdanejši hlapi zmagovalcev. Ravnali so se po splošnem načelu, da je treba vlado in oblast spoštovati in se ji pokoriti. Komaj se je postala Poljska samostojna, so pa postali marijavitni največji rodoljubni kričaki. Proslavljali so zdaj Paderewskega, zdaj Witosa, h koncu pa Pilsudskega. Na splošno so obračali plašč po vetru. Ko je leta 1920. boljševiška vojska prodirala na poljsko ozemlje, so jo marijavitisti sprejeli z godbami in zastavami in ji ponudili v cerkvenih postojnih zavetiščih. Komaj so se pa boljševiki morali umakniti poljskim legionarjem, so bili marijavitni nrvni, ki so preklinjali rusko »sodrgo«. Marijavitisti cerkev je bila torej oblastvom vselej hudo naklonjena. Tako početje cerkvenih gospodarjev je seveda široke sloje popolnoma demoraliziralo.

Nad vse zanimivi so običaji marijavitov. Doktor je še živela mamica Kozłowska, se je cerkev razvijala in bohotila. Nič se ni brigal za medsebojne odnose cerkvenih pastirjev in samostanskih sestrah. Starešinstvo je imenovalo duhovnike in škofa, ti so pa v raznih krajih države ustanovljali svoje verske občine. Največje pristašev si je pridobila cerkev menda zato, ker je brez kakršnihkoli sitnosti in neprilik ločevala zakone in ločence znova poročala. Največjo milost in ugled je užival škof Kowalsky, ki ga je mamica Kozłowska izbrala za svojega naslednika in namestnika ter ga povzdignila v nadškofjo čast. Še višje dostojanstvo si je pridobil takrat, ko je postal moč Kozłowska. Njej se je bila namreč prikazala Mati božja in ji velela, naj si ga izbere za moža.

Ko je mamica Kozłowska za večno zaprla svoje svete oči, je vzel Kowalsky vjati cerkve v svoje roke. Prišel je pridigovati, da je Kristusov namestnik, da se mu prikazuje mamica Kozłowska in mu velela, kako in kod mora krmariti cerkveno barko. Nekoč mu je ukazala, naj uvede enakopravnost redovnikov z duhovniki. Šel je še dalje. V svojih spisih in objavah je pričel priporočati »mistične zakone« redovnikov z redovnicami. Kajti, tako je dejal, ljubezen med redovnikom in sestro je posebno mistično vtešanje in izraz najvišje poduhovljenosti. Ako bosta imela otroka, bo poduhovljen in se bo že rodil z božjim blagoslovom.

Od tistih dob so se redovniki in sestre ženili na debelo. Kowalsky sam je prednjačil z dobrim zgledom. Poročil se je s sestro Wiligko, in jo posvetil za škofa. Zanimivo je, da se je Kowalskemu, ki ima že več kot šest križev na grbi, rodil pred štirimi leti sin; ta otrok je plod »mističnega zakona« s sestro Roźnowiczko.

Pred več leti se je zgodil velik skandal zaradi razvrtnosti Kowalskega v nekem samostanu. Neki bivši duhovnik, ki se je s Kowalskim spril, je ogradil oblastvo nadškofova neravnopravnega dejanja. Preiskava je dognala, da je nadškof vabil v samostan lepa mlada dekleta in jih poučeval igranja na mandolini. Izbral je seveda le prav lepa in zdrava kmečka dekleta. Pogosto jih je sprejel na večer v svojih sobanah in jim predaval o verskih tajnostih. Pravil jim je, da je v njem utelešeno višje bitje in da se pogovarja z bogom. Vabil jih je k sebi na »re-kolekcije« in si pri tej priliki natančno ogledoval oblike njihovih teles in jih prepričeval, da pomenita slačenje pred njegovim obličjem in golota izraz njihove pokore. Sodišče ga je zaradi dveh dokazanih nemoralnih dejanj obsodilo na tri leta zapor. Priziv je tudi najvišje sodišče zavrnilo in celo prošnje pri samem predsedniku republike niso zalegle.

Ta dva procesa najvišjega cerkvenega predstavnika sta seveda močno

omajala temelje marijavitke cerkve. Znova je vzcvetela njena slava šele takrat, ko je odlični ginekolog, major poljske vojske, dr. Kopistinsky izstopil iz vojske, poslal mater in ženo v neko zavetišče, sam pa stopil v marijavitki samostan. Kot redovnik je naglo napredoval in so ga pred kratkim že posvetili za škofa. Zdaj stanuje in ordinira v ploškem samostanu, kjer mu je samostan uredil najmodernejšo ginekološko ordinacijo. V tem samostanu stanuje nad 130 redovnikov in kakšnih 200 sester, torej ima zdravnik-škof dovolj priložnosti za obširno izvrševanje svojega pravega poklica. Vsi ti redovniki in redovnice imajo seveda med seboj »mistične« odnose.

Škof Kopistinsky je postal hud nasprotnik Kowalskega in vodja upora proti njemu. Kowalsky je postal sčasom pasiven izvrševalec volje svoje žene-škofa, zlasti tisti čas, ko se je sprl z duhovništvom in ni imel več nikamor nasloniti svoje puhle hrbtnice.

Ze lani so hoteli nadškofa vreči, toda Kowalsky se je osebno sprizajnil z uporniki. Odpustili so mu vse. Komaj je bil upor strl, je pričela Kowalskega žena spet neomejeno vladati. Zaradi tega se je sestel nedavno marijavitki svet, torej vsi duhovniki in odposlanci cerkvenih občin in škofij. Na tem posvetovanju so Kowalskega odstavili in imenovali za najvišjega cerkvenega poglavarja škofa Feldmanna. Kowalsky, še bolj pa Wiluczka, se temu sklepu nista hotela pokoriti. Wiluczka je organizirala napad bojnih čet, toda premoči upornikov pod vodstvom bivšega majorja Kowalski ni bil kos.

Upornikom so pritrile skoraj vse škofije in večina duhovnikov, redovnikov in sester, Kowalskemu so pa ostali zvesti le en duhovnik-paralitik in 60 sester. Uporniki so zaprosili verskega ministra, da odstrani Kowalskega in prizna Feldmanna za cerkvenega poglavarja. Pristaši katoliške cerkve so pa zahtevali, naj se marijavitka cerkev zaradi širjenja nemoralne prepove in razžene.

Notranji boj med marijavitimi torej temeljito ogroža obstoj te skoraj 30 let stare vere. Vlada se doslej še ni prav odločila, kaj naj stori.

(Po »Stampic«, Beograd)

Vas zadela devet milijonov

Srečna vas, ki nima niti pojma o gospodarski stiski — Blagodejni učinki združništva — >Vsi za enega, eden za vse!

(PC) Madrid, februarja.

Po vsem Španskem se je raznesla nenavadna novica, da je pri poslednjem zrebanju velike španske narodne loterije zadela del premije v znesku milijona in pol peset (dobrih 9 milijonov dinarjev) mala obrežna vas Selva.

Stvar je že zaradi tega od sile zanimiva, ker dobitka ni prejel en sam človek, tudi ne ena sama družina, temveč cela vas. In zaradi te nenavadne sreče je vas Selva zaslovela po vsem Španskem.

Nedaleč od Jerone, v Kataloniji, stoji tik morja majhna vas. Tej vasi je ime Selva, urejena je po zadržnem načinu in bi bila lahko za zgled marsikateremu španskemu mestu.

Ze 1888. leta je glasbenik Celestino Sadurni uglasbil pesem o tej vasi in tako proslavil Selvo po vsej Kataloniji. Pesem ima naslov: »Ribiška mreža pristanišča Selve«. Pesem opeva ogromno mrežo, s katero love vaščani tunine in jo po lovu razpno v vaški cerkvi. S to mrežo love vsi vaščani, plen si pa razdelijo pravično in brez prepira.

Navade in šege se v tem obmorskem kraju od tistih dob niso prav nič spremenile.

Popotnik, ki se izkrea v Selvi, se ne more načuditi očitnemu nasprotju

med ljudmi in hišami. Hiše so stare in sirove, vaščani pa že na oko imoviti, zdravi in lepo oblečeni.

Vaščani niso bogati pa tudi ne siromašni. S pametjo in razumom so si uredili svoj socialni in gospodarski položaj.

Ni dolgo tega, kar se je izkreal v Selvi neki organizator naših primorskih združenj. Na moč se je začudil, da žive tam že od nekdaj v združništvu.

Leta 1929. je štela vaška zadruga 462 moških in 120 ženskih članov. Glavnica zadruge je znašala že takrat dobrega četrta milijona peset.

Zadruga skrbi za vse. Bolniki imajo brezplačno zdravljenje, lekarna jim daje brezplačno zdravila, stari in onemogli člani pa prejema pokojnino. Ribiči so zavarovani s 50% dnevnice — pač najugodnejše zavarovanje, kar jih pozna svet. V združnem skladišču dobivajo člani vse, kar jim rabi za življenje in ribarjenje, seveda po nabavnih cenah. Zadruga dobavlja le sveže in zdravo blago, trgovcem pa ne da blizu. V vasi je gledališče, lepo urejena šola, dvorana za prireditve in udoben hotel, kjer se tujeu prav dobro godi.

V vsej Selvi ni gostilne.

Vprašamo se, kaj bo vas, že itak srečna in neskrbna, vas, ki ne pozna brezdelnežev, ne kapitalistov in mogočnikov, počela s tolikim denarjem, ki ga je dobila v loteriji.

>Kupili bomo »otok«, veliko posestvo, kjer bomo konzervirali ribe in zasadili vinsko trto,« odgovarjajo mirno vaščani. Nič se niso prevzeli zaradi bogastva.

V tej vasi so varni pred krizo. Pridelovanje je skupno, poraba vzajemna, bolni in onemogli so preskrbljeni. Nič ne manjka tem dobrim ljudem.

Vaščani so sklenili, da bodo tudi za svoje žene storili kar jim gre. Sezidali bodo tovarno, kjer bodo lahko dobivale združne članice delo.

Vas Selva nam je lahko vsem za zgled. Kaže nam, kaj se da vse doseči z voljo in slogo. Drugače so Španci individualisti s kožo in kostmi, vaščani Selve pa poznajo le en cilj: skupno delo za skupni blagor.

Odkar se je raznesla vest o sreči Selve, prihaja vsak dan vse polno tujcev iz vseh vetrov Španije, da si ogledajo neakaljeno srečo in zadovoljnost peščice ljudi, ki poznajo le eno geslo: Vsi za enega, eden za vse!

Gigoloji so odplesali

Zalostna usoda plačanih plesaleev: »verzišniška« moda jih je rodila, »krizna« moda pa ubila. Na Angleškem izginjajo naglo iz vseh lokalov

(SM) London, februarja.

Gigolojem je na Angleškem za zmerom odklenkalo. Prijatelji se jih izogibajo, odlični hoteli jih ne marajo, bogate ženske so jih pozabile: tako jim ne kaže nič drugega, kakor da prijavijo, da nimajo več službe, in prosijo podpore. Odigrali so, ali bolje, odplesali.

Najboljši dokaz za to je nočni sprehod po londonskih zabaviščih. Nikjer ne srečate več niti enega gigoloja, in vendar jih je tako lahko spoznati, plačane plesalce, ki jih je bilo prej po nekaterih plesiščih na prebitek. Njihove kavalirske dolžnosti so bile iste kakor na Francoskem, na Nemškem in drugod: z dolgočasnim obrazom so naprošali starejše dame za ples, kratkočasili so jih in tolažili, če je bilo treba, zato so pa smeli sprejemati iz njihovih rok darila, dostikrat dokaj dragocena: z dragulji posejane cigaretnice, zlate zapestne ure, lepe obleke, pa tudi denar.

Tri okoliščine so gigoloje iztrebile iz londonskih nočnih zabavišč. Prva in najvažnejša: bogatih starih dam je čedalje manj. Druga: tiste imovite dame, ki so doslej vzdrževale lastne gigoloje, so se iznenada zavedle svoje ženske časti; zdaj pravijo, da jim je

pod častjo plesati s plačanim plesalcem. In tretjič: nastop zveze plesnih učiteljev.

Danes namreč ne more noben plesni učitelj dobiti službe v boljših hotelih in elegantnih nočnih zabaviščih, če se ne more postaviti z diplomo zveze plesnih učiteljev. Gigoloja pa nobena organizacija ne sprejme.

Zanimivo je, kaj pravi o usodi gigolojev slavni plesni učitelj Charles Thiebault, mož, ki zasluži na leto več milijonov dinarjev.

>Plesni učitelji vedo,« pravi Thiebault, »da ne kaže biti odvisen od abotnih muh bogatih dam. Danes zaslužijo takšni učitelji tri do šest funtov na teden, še pred petimi leti je bilo pa dosti drugače; takrat so ženske kar obsipale svoje »dečke« z dragocenimi darili. Danes sme plesni učitelj upati kvečjemu na kakšen skromen božični dar, pa še to ne. Če se da premamiti, da gre na potovanje s svojo plesalko, mu v njegovi odsotnosti grozi nevarnost, da izgubi vse druge stalne goste. Gigolo je spraval poklic plesnega učitelja ob kredit, zdaj pa sam žanje plačilo.«

Tako pravi Thiebault. Gigolo izumira. In z njim nelep povojni pojav.

Pes, milijonarjev dedič

Ubog oščene bi prav gotovo preklinjalo svojega prismojenega gospodarja, če bi znalo govoriti

(QD) Čikago, februarja.

V Čikagu živi pes, ki bi lahko deljal, če bi znal govoriti, prav kakor milijonarji pravijo: »Ni vsa sreča v bogastvu«. Še pred nekaj meseci je bil ta pes »svojina« čikaškega milijonarja, starega samca brez sorodnikov, Johna Watesa.

Milijonarjev ljubljencec je spal in lenaril na svilnatih blazinah, jedel je iz srebrnih krožnikov vse mogoče delikatese, ki jih le more pasji želodec prebaviti, razen tega je pa prihajal k njemu sleherni dan še specialist-živinozdravnik, ki je z največjo vestnostjo skrbel za njegovo pasje zdravje. Po smrti čudaškega bogatina so našli v oporoki določbo, da je izplačati onemu, ki bo skrbno negoval njegovega ljubljencea, sto tisoč dolarjev. Razen tega je določil za psa še posebno volilo, ki bo dajalo mesečno 80.000 dinarjev obresti. Te obresti bo moral pasji skrbnik porabiti samo za najizbranejšo hrano žlahtni živali.

Komaj je bila milijonarjeva oporoka

objavljena, so napočili psu črni dnevi. Nešteti gangstri so skušali na vse mogoče načine ukrasti dragoceno ščene, da bi od skrbnika izsilili odkupnino. Skrbnik je pa ugenil grde namene čikaških razbojnikov in je takoj prepeljal psa v skrit kotiček, da bi ga ne steknili iznajdljivi gangstri. Ameriški časniki pravijo, da ubogi pes — dedič ogromnega bogastva — zdaj z lajanjem preklinja trenutek, ko je postal najimovitejši pes na svetu. Postal je jetnik svojega skrbnika. V ozki zavaranosti celici seveda nima dovolj prilike, da bi se podil, kakor prej, po krasnem parku svojega dobrotnika. Zato se je od samega lenuhanja tako zelo zredil, da je moral skrbnik zmanjšati njegove južine na slabo četrtno, kajti drugače bi utegnil pes izgubiti svojo vitko in prežlahtno linijo!

Ubog kuža mora zdaj zaradi poslednje volje svojega prismojenega gospodarja stradati in poležavati v zaprti sobi.

Sama spolnost je za zakon nemoralna

(SJ) Dunaj, februarja

Zanimivo razsodbo je te dni izreklo neko dunajsko civilno sodišče. Stvar je na kratko tale:

Sedemnajst let po razporoki s svojim možem Jožefom je gospa Beatrix naenkrat zahtevala vzdrževalnino. Pri tem je prišlo na dan, kakšno mučeničstvo je prestala ob strani svojega sedem in dvajset let starejšega moža.

Beatrix je imela šele šestnajst let, ko se je seznanila z Jožefom. Toda njemu je bilo samo do razmerja. Ker se pa deklica v takšne reči ni hotela spuščati, jo je Jožef vendarle vzel za ženo.

A že kmalu po poroki si je začel izbirati druga dekleta. Njegova lastna žena ga namreč ni več »zanimala«. Zato se ni več ukvarjal z njo, razen tedaj, kadar jo je pretepel. Zani in kazalo drugega, kakor da se loči.

Po ločitvi se je skušala preživljati brez pomoči svojega ločenega moža. Ker pa to ni šlo, je zdaj vložila tožbo za alimente. Sodnik ji je ustregel in svojo razsodbo takole utemeljil:

Žena ni sicer pri ločitvi terjala nikake vzdrževalnine, ker je takrat imela neko službo in se je zanj zavzel neki drugi mož. Zdaj je pa brez službe. Sodišče je prišlo do prepričanja, da je šlo tožencu, ko se je oženil s tožiteljico, zgolj za zadostitev spolne potrebe. Mož ji nima pravice očitati, da je po ločitvi imela prijatelje; iskala je pač v svoji nesreči primerne tovariša za življenje. Zato njena sedanja zahteva po alimentih ni nemoralna, pač je pa nemoralno po mnenju sodišča, če se štiri in štridesetletni mož poroči z mladim in neizkušenim dekletom samo zato, da uteši svoje spolne potrebe.

V četrto bo pa huda...

Zgodba o ženi, ki je trikrat hotela svojega moža zastopiti

(UM) Pariz, februarja

Ondan so imeli pred nekim tukajšnjim sodiščem precej nevsakdanjo razpravo. Neki mladi Parižanka mož ni dovolila, da bi šla v kino. Da se nad njim maščuje, ga je sklenila zastopiti s svetilnim plinom. Nekega večera, ko je mož ravno lepo zaspal, je odprla plinsko pipo, snela z zidu kletko s kanarčkom in odšla z doma.

Tako je kolovratila dve uri po pariških ulicah s kanarčkom kletko v roki, ko se ji je začela oglašati vest. Vsa v strahu in obupu se je zatekla k svoji sstricu in mu povedala, kaj je napravila.

Vrli stric dolgo ni vedel, za kaj prav za prav gre; sredi noči pribeži k njemu njegova nečakinja s kanarčkom in kletko in mu jame pripovedovati o

plinu, smrti in drugih takšnih strašnih rečeh — kako naj bi razumel? Ko se je na posledel le zdrnil, ni dolgo pomišljal: hlastno se je oblekel, privlekel iz garaže svoje motorno kolo in se odpeljal z nečakinja k umorjencu. Toda le-ta ni bil mrtev: le glava ga je bolela.

Vzlic temu je mož spraval vso reč pred sodnika. A ne zato, da bi mu ženo obsodil. Le to je hotel doseči, da bi ji »uradno« prepovedali takšne in podobne atentate. To je bil namreč že tretji atentat nanj in stvar mu je začela postajati preneumna.

Sodnik mu je predlagal, naj se loči. Ne, to pa ne, je živahno odkimal tožnik. Dva otroka ima namreč in ženo ima rad — le to bi ji rad iz glave izbil, da bi mu vsakega toliko in toliko časa stregla po življenju.

In sodnik je razglasil sodbo: žena dobi strogo ukor in naj ve, da ji po četrtem atentatu ni več milosti: ločil jo bo brez usmiljenja.

Po 23 letih spregledal

Ruski zdravnik vrnil slepecu vid s presaditvijo roženice

(QD) Moskva, februarja.

Ruski časniki poročajo o zanimivih poskusih znanstvenika dr. Baga, ki vrača slepecem vid s prenosom zdrave roženice.

Neki Rus, Pakonen se piše, je pred tri in dvajsetimi leti nenadoma oslepel. Takrat mu je bilo šele pet in dvajset let. Zdravniki so sicer poskušali vse mogoče, da bi siromaka ozdravili, toda vsa prizadevanja so bila zaman. Pakonen je videl, da mu ni pomoči, in se je h koncu vdal v voljo božjo.

Pred dvema mesecema je pa zvedel, da se peča lenjingrajski zdravnik dr. Bag, najstarejši strokovnjak tamošnjega očesnega zavoda, s transplantacijo (presajanjem) očesne roženice. Bolnik se je napolil v Lenjingrad, kjer ga je dr. Bag prijazno sprejel in res izvršil nenavadno operacijo. Pakonenu je izrezal molno roženico iz oči in mu na njeno mesto »vsadil« zdravo roženico iz živih človeških oči. Po štirih dneh se je zdrava roženica zarasla in tedaj

so operancu sneli obveze z oči. Pakonenu je v prvem hipu silno zableščalo — ni čudo, saj je celih tri in dvajset let živel v temi. Spregledal je! Ves blede in tresoč se od veselja je vstal in se opotekel k oknu, pogledal skozenj in zavpil: »Doktor, vidim! Vidim ljudi na ulici, vidim hiše, vas vidim, rešitelj moj!«

Zdravnik ni bil svojega uspeha skraj nič manj vesel kakor ozdravljeni slepec. Dr. Bag se peča s »presajanjem« že več kot dve leti. Izvršil je deset deset sličnih operacij, toda devet se mu jih ni posrečilo. Po vsaki operaciji, ki je sicer uspela, je zdrava roženica v bolnikovem očesu postala motna. Zategadelj je pričel »presajati« roženico na nov način, ki ga je pravkar z največjim uspehom prvič preskusil na človeku. Da ne postane presajena roženica motna, vbrizga bolniku raztopino karotina (vitamin A).

Pakonenuvno ozdravljenje kaže zdravništvu novo in uspešno pot v zdravljenju slepcev.

„Najboljši Dr. OETKER-ja so preparati“! kdor jih pokusi, trdi vsaki.

Kaj beremo in slišimo drugod

Kratke zgodbe in zanimivosti od vsepovsod

Angleška demokracija

(PP) Pariz, februarja

Da so Angleži preprosti in demokrati, že dolgo vemo. A vendar nas je začudil primer tolikšne demokratičnosti, kakor smo ga te dni brali v angleških časnikih.

Pokopavali so May Etheridgevo, nekdanjo varietejsko plesalko, poznejšo vojvodinjo Leinsterjevo in mater markija Kildara. I vojvoda Leinster i marki Kildara spadata k najvišjemu irskemu plemstvu.

May je šla morda namenoma v smrt; zdravniki so ugotovili, da je po- užila preveč usipavala in se ni več prebudila. Za pogrebom je šel tudi vojvoda Leinster, čeprav je bil že dolgo ločen od žene, in z njim... neki pismonoša, pokojničijin bratranec s torbo na rami.

Vojvoda in pismonoša sta se prijateljsko pogovarjala in ko sta se po pogrebu razšla, sta si tovariško segla v roko. Potlej je vojvoda stopil v svoj razkošni avto, pismonoša je pa mirno odšel peš s torbo na rami... (»Jour«)

Takšen je Francoz!

(IP) Pariz, februarja

Neki tujec, ki pa že dolgo stalno prebiva v Parizu, rad pripoveduje tale resnični doživljaj, češ da najbolje podaja francoski značaj in duha:

»Poznal sem Francoza, ki mi je bil zelo dober prijatelj. Študiral je filozofijo, po pripravljanju je bil pa republikanec, še več, koketiral je celo s socializmom in se je vsak dan dajal s svojimi tovariši, fanatičnimi monarhisti. Nekega dne ga srečam z obvezano glavo.

— Kaj se ti je pa zgodilo?

— Eh, stepli smo se v Latinskem okraju, redarji so me pa, meneč da sem rojalist, odpeljali na stražnico. Tam so mi prigovarjali, naj zavpijem: »Živela republika!« Saj več, kako ti ljudje prigovarjajo, z gumijevkami in z zvijanjem zapestja...

— In potem?

— Takrat me je moj prijatelj pogledal s krvavimi očmi in srdito zarenčal: — Potem?... Potem sem kajpada zavpil: »Živel kralj!« (»Jour«)

Pražanke so najbrhkejše

(SK) Praga, februarja

150 ameriških študentov je potovalo v študijske svrhe po Evropi. Ogleдали so si dvanajst evropskih prestolnic, zdaj so se pa vrnilo domov in objavili izid glasovanja, ki so ga na povratku napravili sami med seboj.

Po tem glasovanju so jih najprijaznejše sprejeli v Stockholmu, najokusnejše so jih pogostili v Parizu, najlepše oblečene moške so videli v Budimpešti, na Dunaju so srečali najlepša dekleta, najbrhkejše ženske pa v Pragi. (»Prager Tagblatt«)

Barve bolezni

(PP) Pariz, februarja

V novi donebniški bolnici v Clichyju pri Parizu je vsako nadstropje poslikano v drugačni barvi: v višnji, zeleni, oranžni, rdeči, sivi itd. Prav tako so tudi streljnice oblečene v ustrezajoče barve, v katerem nadstropju pač strežejo. In kajpada se tudi peči, posode in bolniški vozički in nosila skladajo z barvo zidov svojega nadstropja. Tako se pač nihče ne more izgubiti v velikanskem poslopju.

Ker je bolnica razdeljena v nadstropja po glavnih boleznih, bi skoraj lahko rekli, da ima v njej vsaka bolezen svojo barvo.

Čudne zverine na Galapaških otokih

(TO) Detroit, februarja

Galapaški otoki, tisti, ki so zadnje mesece tako zelo zasloveli z baronico Wagnerjevo, »cesarico Galapagac«, slove tudi po neki posebni vrsti velikih kuščarjev, igvanov imenovanih; ti kuščarji močno spominjajo na pravljiske zmaje.

Dr. Paul Barteč, član ameriškega nacionalnega muzeja, je pred kratkim dognal, da ima igvan zelo nenavadno lastnost: da lahko umre, kadar ga je volja.

Dr. Barteču je namreč poginilo več igvanov, ne da bi bil našel še tako neznan vzrok ali bolezen. Enega izmed njih je hotel dr. Barteč ujeti, pa se mu je ogorčeno otepal; videč, da nič ne more, se je pa nenadoma stresel, kakor bi ga bilo zaceblo — in obležal mrtev. Mislili so, da gre za zvijačo. Pa nel Bil je mrtev ko kamen.

Kako neki je to mogoče? Znanost si zaman beli glavo. Da se nemara te nedolžne zverine s predzgodovinsko zunanostjo ne razpčijo od strahu? Ali imajo pa kakšno skrivno žlezo, ki izloča strup?

Gotovo je le to, da igvan lahko pogine kadar se mu zahoče. Pa tudi sicer ta kuščar ne živi kakor naše živali. Tako na primer je dr. Beebe ujel na Galapaških otokih več orjaških kuščarjev, toda v jetništvu celih sto dni niso marali uživati hrane. Vzlic temu so prišli v Newyork tako čili in zdravi, kakor bi se bili vsak dan do sitega nažrlji.

Igvani niso hudobne živali; z ljudmi, ki so jih lovili, so se prav radi igrali. (»American Weekly«)

S stavbnega odra padel in zdaj rase v orjaka

(TL) Kairo, februarja

Pred kakimi tremi leti je padel mladi egiptski zidar Mahomet Gazi s stavbnega odra in se nevarno potolkel po glavi. Ker ga operirati niso mogli, so ga obdržali v bolnici, dokler ne okreva. To se pa še do danes ni zgodilo.

Posledica njegove takratne poškodbe je zelo nenavadna: začel je spet rasti. Ko so moža vzeli v bolnico, je bil srednje rasti. V teh treh letih je pa zrasel že skoraj za polovico svoje velikosti in meri že devet čevljev ali dobrih 290 cm — pa še zmerom rase! To se pravi, da je že zdaj največji človek na svetu. Njegove moči postajajo prešibke, da bi mogle nositi velikansko telo. Tudi so morali zanj napraviti posebno posteljo, drugače bi moral ležati na tleh.

Ni se mu mudilo

(UM) Toulouse, februarja

Njega dni zelo znameniti pesnik Malherbe (1555—1628) je delal precej počasi in brez pesniškega poleta. Sam je rekel, da mora človek ko napiše sto verzov ali dve strani proze, deset let počivati.

Zgodilo se je pa, da je nekemu njegovemu znanecu umrla žena in se je obrnil nanj, naj napiše pokojniču na fast kratko pesem. Malherbe je obljubil.

Minila so tri leta in pesem je srečno zagledala beli dan. Malherbe jo je lepo zavil, spravil v žep in se odpravil k obupanemu vdovu, da ga z njo potolaži. Toda prišel je nekoliko prepozno. Našel je neulaznega vdovca že potolaženega ob strani nove žene...

Dragocena žimnica

(TL) Dublin, februarja

Neki tukajšnji starinar je pred kratkim kupil od žene nekega delavca staro žimnico. Ravno se je pripravljval, da jo dalje proda s primernim dobičkom, ko plane k njemu delavec, čigar žena je bila žimnico prodala, in jo hoče na vsak način nazaj.

Kaj se je bilo pripetilo? Mož je bil brez ženine vednosti zašil v žimnico vse svoje prihranke. Ko mu je žena povedala, da je žimnico prodala, je prebrskal vse starinarje v mestu, dokler ni izteknil pravca.

Hlastno je razparal žimnico in glej: denar je bil še notri! Toda nesreča se zdaj šele začne. Starinar namreč trdi, da je žimnico popolnoma v redu kupil in da je zdaj njegova z vsem, kar je v njej. Delavec stoji kajpada na drugem stališču. Tako bo moralo stvar razsoditi sodišče.

O tistih, ki so zmerom točni

Napisal

André Maurois

(EK) Nekateri ljudje imajo menda kronometer že kar v telesu, kakor imajo srce, vranico in golšno žlezo. Ob določeni uri spravi neki skrit mehanizem v njih neslišen zvonec v tek. Naj bo še tako nujno delo, ki so se ga lotili, še tako zanimiv razgovor, ki se ga ravno udeležujejo — vse skupaj puste in gredo, samo zato, da so lahko točni.

Točni ljudje znajo ceniti vrednost časa, in vendar so obsojeni, da ga neprestano zapravljajo. V gledališču so prvi na svojih sedeh, ki so luči ne gore; na peronih čakajo na vlake, ki se sestavljajo niso; kronična zamuda njihovih netočnih tovarišev jih zmerom vznemirja. Ker sami ne morejo biti brez skrbi, se točni ljudje zmerom boje katastrof.

Imate ose naprodaj?

(GO) London, februarja

V naših krajih bi se radi os iznebili, ker si pač nihče ne želi njihovega pika. V Kanadi je pa ravno narobe: tam jih celo rede in goje. Še več: kanadska vlada je naročila uglednemu parasitologu Morrisu, naj kupi na Ograkem posebno vrsto črnih os s prav dolgimi krili.

Kaj neki počno Kanadčani s temi vse prej kakor prijaznimi živalicami?

Ne mislite, da si jih rede v zabavo. Odkrili so namreč, da je osa smrtna sovražnica muhe tse-tse, ki ogražna nekatere predele dežele; ta nevarna muha namreč prenaša neozdravljivo spalno bolezen.

Meseca avgusta lanskega leta je prišla nad vas Iszak na Ogrskem strahovita osja nadloga; požrešne žuželke so spravile kmeta v obup. A kdo popiše njihovo veselje, ko se lepega dne prikažejo Angleži pri njih in najamejo 60 mož za 10.000 Din na teden — samo zato, da so lovili ose in jih pošiljali v Kanado! (»Evening Standard«)

Kača ga je požrla

in vendar je ostal živ

(GL) London, februarja

Pred kratkim je v londonskem Zivalskem vrtu požrl nekega pitona drugi piton — in vendar se ni nobeni kači nič hudega zgodilo.

Pitona sta bila dolga nekaj nad dva metra. Ondan sta se srdito zagnala drug v drugega. Kriva je bila strah.

V 24 URAH

barva, plisirana in kemično čisti obleke, klobuke itd. Škrobi in svetlolika srajce, ovratnike, zapestnice itd. Pere, suši, munga in lika domače perilo. Parno čisti posteljno perje in puh

tovarna JOS. REICH LJUBLJANA

Sanska lakota, kakršna vselej zgrabi kače, ko se prebude v zgodnji spomladi iz zimskega spanja. Paznik kačjega oddelka pripoveduje iz lastnega izkustva, da prime kače v tem letnem času pravo požeruštvu in da že v nekaj dneh vse nadoknadijo, kar so zamudile v zimskem brezdelju.

Pitona sta zasledovala oba isto podgano. In obema se je posrečilo žrtev zgrabit. Ker so pa kačji zobje ukrivljeni nazaj in sta oba globoko zasekala svoje zobe v plen, nista mogla več odnehati, tudi če bi bila hotela.

Močnejši piton je podgano požrl in ker njegov tovariš ni popustil, je začel potasi še njega goltati, dokler ni gledalo iz njegovega žrela le še kakih 25 centimetrov repa...

Takrat so prihile pazniki. Toda potrebovali so cele četrt ure, preden so požrtega pitona potegnili nazaj iz kačjega žrela; zakaj zmagoviti piton je venomer sekal z zobmi po svojem tovarišu.

Tri minute nato je požrti in spet rešeni piton zadovoljivo požiral drugo podgano: iz tega sledi, da mu ta zadevščina ni prida škodovala.

Ukraden dobitek

(GL) Barcelona, februarja

V Barceloni je neki siromak zadel v loteriji 9000 peset (okoli 70.000 Din). Ves vesel in srečen si je že napravil podoben načrt, kako si bo na novo uredil življenje.

Na Angleškem in v skandinavskih deželah imate priložnost videti, kako strašne posledice rodi točnost. Točnost je za Angleža več kakor zgolj navada. Zanj je prava pregreha. Če ste povabljeni za osmo uro trideset, pomeni to v Londonu osem trideset, in ne morda osem devet in dvajset ali osem ena in trideset, in še mnogo manj (kakor na primer v Parizu) devet petnajst. V nekaj sekundah boste videli celo vrsto avtomobilov, kako se zvrste drug za drugim, in že se polni sprejemnica. Tudi na deželi so ljudje vzlic dolgemu potovanju točni. Videl sem nekoč Francoza, kako je prišel na oddaljen grad na Angleškem po poldnevni vožnji ob enih dva in trideset na kosilo, ki je bilo napovedano ob enih trideset. In domačica mu je rekla sicer z ljubeznivim a vendar strogim glasom: »Začelo nas je že skrbeti.« Le kako Angleži to napravijo? Kako morejo izračunati vse pro-

Stopil je v tramvaj in se odpeljal domov. Toda ko je stopil iz voza, je v neizmerno grozo opazil, da mu je izginila denarnica in z njo 9000 peset.

Nesrečnica je izguba tako prizadela, da se je brez zavesti zgrudil na tla. Morali so ga odpeljati v bolnico. Tam so ugotovili, da mu je nesreča tako šla na živce, da bo moral v oddelek za živčne bolezni.

Preproge namestu peči

(HE) London, februarja

Neka londonska tvrdka je iznenadila svet z novim izumom: z lepimi majhnimi kovinskimi preprogami za stene v sobah. Te preproge se kratkoma priključijo na električni tok in se prav hitro segrejejo. Tako so lahko v nekaj minutah vsi zidovi gorki in v sobi nastane prijetna toplota. Seveda jo lahko reguliramo na toplejše ali pa na mrzlejšje.

Te kovinske preproge so debele samo 1 mm. Če jih segrejejo na 28 do 32 stopinj C, imamo v sobi prav prijetno toploto.

Važno je to, da te preproge ne porabijo mnogo toka. Strokovnjaki trde, da je takšen način segrevanja sob ne samo cenejši od kakršnihkoli peči, temveč tudi prijetnejši in praktičnejši. Zato mu napovedujejo še lepo bodočnost.

Sodobni pojmi

(TO) Newyork, februarja

Radijske postaje dobivajo dan za dnem cele šope pisem od svojih poslušalcev. Časih najdejo med pošto prav dobre nasvete, še večkrat pa kajpada neporabne. Vse je pa prekosilo pismo, ki ga je te dni dobila radijska postaja WCKY v USA; uradniki so se smejali kakor že dolgo ne.

Pisala jim je namreč neka gospa iz Covingtona (Kentucky) in prosila upravo, naj ji »odklopi kontakt, ki veže njeno stanovanje z oddajno postajo, ker misli svoj aparat prodati.« (»Variety«)

Vrli jetniki

(IK) Amsterdam, februarja

O nenavadnem dogodku poročajo z otoka Bornea. Dva jetniška paznika sta imela spremiti več kitajskih kaznjencev na delo. Ko so prišli tja, sta se pa paznika nekaj sporekla in šla s pestmi drug na drugega. Puški sta kajpada vrgla na tla.

Kitajski kaznjenci so ju nekaj časa mirno gledali, potlej so pa pobrali puški, vzeli oba malovestna paznika v sredo in ju odpeljali nazaj v kaznilnico. Tam je vodstvo kaznilnice paznika kaznovalo, kaznjencem so pa za plačilo kazen znižali.

Povozil ga je,

potem pa še tožil za odškodnino

(MK) Čikago, februarja

Avtomobilist Ernest Faulkner je povozil nekega Abrama Ostrandra.

Ponesrečenec je nepravilnega voznička tožil za 15.000 dolarjev odškodnine, ker ga je nesreča spravila iz »telesnega ravnotežja«.

Avtomobilist je nato tožil povozenca za 1000 dolarjev odškodnine: ker ga je njegova nesreča spravila iz »duševnega ravnotežja«.

Malo angleščine za vsakdanjo rabo

(IP) Zadnja leta se je pri nas udomačila beseda »gangster«: vse, kar diši po »ravbarijic kolekaj večjega sloga, smo se navadili imenovati »gangstrtyoc«. Ali pa tudi veste, kaj je pravo bistvo ameriškega gangstrstva?

Gangster je bandit, ki nastopa v družbi drugih razbojnikov. »Gang« pomeni namreč družbo, tropo, tolpo; za gangstra je tedaj značilno, da nastopa v večji ali manjši žločinski bratovščini.

Nasprotno pa imenujejo Američani takšnega razbojnika, ki nastopa sam v večjem slogu s sleparijami, izsiljevanjem in podobnim, »racker«; a njegovo hudodelsko početje »racketing«.

Nenavaden vzrok pomilostitve

(NL) Newyork, februarja

Poceni je prišel do pomilostitve črncec Jim Williams, ki so ga zaradi umora njegove žene obsodili na smrt. Obsojenec je že sedel na električnem stolu, tedaj sta se pa začela jetniški paznik in mestni šerif dajati, kdo naj vključi električni tok za usmrtilitev. Prepirlala sta se deset minut — takrat je pa minil čas, kolikor ga je za usmrtilitev na razpolago; morali so obsojenca odpeljati nazaj v njegovo celico, ker ga po zakonu niso smeli več usmrtili.

In ker pravi nepisan zakon, da naj nihče ne pride dvakrat na električni stol, so črnca pomilostili v dosmrtno ječo.

Nagrobniki z gramofoni prepovedani

(TL) Newyork, februarja

V Čikagu se je zadnje mesece razpasla čudna moda. Sorodniki so dali vdolati na pokopaliških spomeniki gramofonske plošče s pokojnikovimi besedami. Kadar se jim je zahotelo, da bi slišali glas umrlega očeta, ma-

Plošče — gramofone

izposojamo, zamenjavamo, prodajamo in kupujemo

ELEKTRON d. z. o. z.

Ljubljana, Tavčarjeva 3

Preselili

smo se v pasažo

Nebotičnika

tere, moža ali žene, so šli na pokopališče in pritisnili na gumb: plošča se je začela vrteti in iz groba so zaslišali pokojnikov glas.

Zdaj so pa takšne gramofonske naprave na nagrobnih spomeniki oblasti strogo prepovedale. Kdor jih je dal že vdolati, jih mora demontirati.

Bogastvo v ribjem trebuhu

(TL) London, februarja

Ribiči v Durbanu v Južni Afriki so te dni ujeli orjaškega morskega volka. Ko so ga raztelesili, so zagledali v njegovem želodcu strahotno najdbo.

Prvo na čemer so jim obvisle oči, sta bili dve napol prebavljeni človeški nogi, ki ju je zverina odgriznila nekemu helcu. Potem so našli dragocen zlat prstan, posejan z briljanti, in denarnico s 100 funti v bankovcih. V denarnici so bile tudi posetnice z mrtvečevim imenom. Tako so dognali, da je nesrečnej neki meščan iz Capetowna.

Poizvedbe so pokazale, da je res pred kratkim padel v morje neki Capetownčan in so ga morskoi volkovi potegnili v globino. Zdaj so zapuščno, ki so jo našli v volčjem trebuhu, izročili njegovim dedičem.

Zaradi pomanjkanja prostora smo morali v tej številki več stvari izpustiti, med njimi tudi dopise, P. n. bralce in dopisnike prosimo blagohotnega potrpljenja do prihodnjic.

Za god in praznik mati dobro ve, otroci se Dr. OETKER-jevih kolačev vesele!

I
Na tlakovanem dvorišču neke velike palače blizu Vaclavovega trga je stal dolg in eleganten avto. Na stopnici tega avta je sedel šofer, visok plavalas mož kakih tridesetih let, in čital knjigo, čaka, kdaj ga bodo poklicali.

Tako je bral najmanj že eno uro, ko se je na vrhu širokih stopnic prikazala Suzana Kreugerjeva, hči bogatega tovarnarja in uglednega denarnega mogočnika. Bila je prej visoke kakor srednje postave; v okusni in lepo prilagojeni se ji temni obleki je delovala tako elegantno, da so se nehote oči mimo idočih ustavljale na njej. Glavo je nosila pokoncu; iz sleherne črte njenega pravilno oblikovanega obraza sta dihala ponos in samozavest.

Njen oče je bil sicer pošteni in v svoji stroki sposoben mož, toda na drugih poljih smodnika ne bi iznašel. Med vojno precej lahko pridobljeno imetje mu je malo stopilo v glavo, a tudi pri njegovih hčeri ni ostalo brez sledu. Suzana je bila sicer v srcu dobro in pošteno dekle, le nekoliko preveč razvajena; ni je bilo želje, ki bi se ji smela odreči, če si jo je vtepla v glavo.

Da je še imela mater, bi ji bila morda nekoliko unesla njen le preveč samosvoji in ponosni značaj. Umrla ji je, ko je bila še otrok. Oče se je že dobro leto nato v drugo poročil; vzela je ženo, ki je bila pač še premlada in preveč življenja žejna, da bi mogla biti popolnoma nesebična vzgojiteljica mladostni pastorki. Zato je Suzana rasla tako rekoč le sama nase navezana, in ni čudo, če ji je bila lastna volja prva in poglavitna zapoved.

Okoli nje se je kar gnetlo snubcev, toda bistro dekle jih je koj izpregledala, da molijo v njej pred vsem zlatega malika; to je še bolj povzdignilo njen ponos in še povečalo prezir, ki jo je navdajal do njenih bližnjih. Hkratu je pa v njej rasla zavest, da si z denarjem lahko vse kupi in vsakogar.

In tako ni čudo, da je Suzani pri dvajsetih letih skoraj zmerom ležal na ustnicah usmev prezira — a ne prezira močnega nasproti slabemu! Ne; navdajal jo je nedolžen gnus do duševnosti, ki je zavladovala po svetovni vojni; do hlapčevskega oboževanja bogastva, naj je že pošteno pridobljeno ali ne; do elegantnih pustolovcev, ki padajo pred milijoni v prah; do vseh teh človeških zavedavec, ki so vsak trenutek pripravljene suženjsko izpolniti slednjo bogatinovo željo.

Zato je Suzana stopala po ulici s ponosno dvignjeno glavo, trdno prepričana, da sega visoko iznad svoje okolice; imela se je malone za Boga, saj ni vedela, kaj je beda, saj ni še nikoli okusila križev in težav za vsakdanji kruh borečega se siromaka.

Ko je bila že skoraj pri avtomobilu, se je ustavila.

Nekaj korakov od njega je pogledala po šoferju. Mladi mož je še zmerom bral svojo knjigo in je ni opazil. Njene oči so se ustavile na pravilnem profilu njegovega obraza in na gostih kodrastih plavilnih lasih, potem so pa zdrknile na njegova mogočna ramena in negovane roke z dolgimi prsti in rožnatimi nohti... Suzana je osupnila.

»Vraga, saj je pravi lepoteček!« je rekla sama pri sebi.

Toda kakor bi se bila s tem tihim priznanjem ponižala pred njim, je koj nato še bolj vzravnila glavo. In z glasom, ki je moral zabežati, toliko mrzlega prezira je bilo v njem, je vprašala:

»He — ali ste vi novi šofer?«

Mož se je obrnil in zagledal tako ljubko in elegantno dekle, da ga je nehote vrglo pokoncu.

»Da, gospodična,« je odgovoril brez sleherne hlapčevske ponižnosti.

Suzana si ni mogla kaj, da ne bi na tihem občudovala njegove postave, toli visoke in širokopleče, da se ji je izdel pravi orjak.

»Menda vam je oče povedal... da boste samo mene vozili?«

»Gospod Kreuger mi je sporočil, da bom izključno samo njegovi hčeri na razpolago.«

Ker večina v tem romanu nastopajočih oseb še živi, smo izpremenili vsa imena oseb, krajev in ulic.

V naročju sreče

PO-FRANCOSCINI • PRIREDIL • L. A. • roman

Zdelo se ji je, da njegova izgovorjava malce po tujem zateza. Obenem so ji udarile v oči njegova bela polt, njegove zasanjane sinje oči in neznano domotožje v njih.

»Če se ne motim, ste tujec,« je pripomnila.

»Da, Rus sem.«
»Kako vam je ime?«
»Aleksander Nižinskij.«

Še zmerom ga je z visoko vzravnano glavo merila od nog do glave. Potem je pa z neprikritim prezirnim skomignila z rameni:

»Aleksander! Šofer pa tako dolgo ime! Strašno!... In še Rus povrh! Lepo priporočilo! Rus! Kakor da ne bi človeku že pri tem imenu vstale v spominu revolucije, komunisti in sovjeti! Ne, ime vam bo Jean in svoje narodnosti ne boste obešali na veliki zvon.«

Mladi orjak se je zgenil. Njegov blede obraz je pokrila bežna rdečica in iz hladnih oči mu je udaril blisk. Trenutek se je zdelo, da premišlja, ali naj odgovori. Toda Suzana je z istim zapovedovalnim glasom, ne da bi bila pobesila oči in ne da bi bila njegovo ogorčenost vzela na znanje, ukazala, stopaj v avto:

»V Modno galerijo! Pa brž!«
Vrata so se zaprla za njo. Ne meneč se za slabo prikrito šoferjevo osuplost, se je udobno zleknila na sedežu, vzela koketno v roke dozo za puder in začela obdelovati svoj mladostno sveži obraz.

Toda mladi mož se je bil med tem že osvestil. Začudenje v njegovih očeh se je umeknilo porogljivosti.

»Povojna milijonarka, kajpada!« si je rekel na tihem. Skoraj se mu je zasmilila. »Lepa zunanost, a kaj, ko ima dušo navadnega mužika!«

Počasi in preudarno je zasedel svoje mesto in pognal motor. Brez ropota, lagotno in prožno je veliki avto švignil čez tlak.

II

Pred veletrgovino, ki jo je označila šoferju, je Suzana potrkala na steklo.

»Stojte, Jean!« mu je zapovedala skozi govornico cev.

Avto se je ustavil.

»Premislila sem se,« je rekla.

»Peljite me do kapucinske cerkve!«

»Prosim.«

Toda vzlic pristanku se je zdelo, kakor bi se šofer obotavljal. Suzana je videla, da je vzela iz žepa droban kašipot Prage in začel listati v njem.

Spet je vzela v roke govornico cev.

»Ali ne veste, kje je to?«

»Res, gospodična, ne spomnim se natanko, kje naj bi bila ta cerkev.«

»V gornjem delu Otokarjeve ulice.«

Sicer ni mogla videti začudenja, ki se je takrat prikazalo na obrazu mladega moža, toda ker ni odgovoril, je ponovila:

»Rekla sem vam, v gornjem delu Otokarjeve ulice. Ne veste? Nu, v Vrhovica!«

»Pač, že vem. Toda mislim sem, da sem slabo slišal.«

Suzana je nervozno vztrepetala.

»Tako, zdaj pa naprej, ko veste, kam! Premišljali boste jutri.«

Avto je zamolklo zabrnelo in zdrsnil tiho in prožno pod spretno roko, ki ga je vodila.

Mladi Rus se je res čudil. Ker očitno ni bil vajen služiti tako oholim gospodarjem, kakor je bila ta milijonarska lutka, se mu je zdel kraj, ki mu ga je deklica imenovala, tem nenavadnejši. Zadolgi se poznal Prago in je vedel, da se v Otokarjevi ulici ne kažejo ravno ljudje, ki stanujejo sredi mesta.

Promet je bil velik in trajalo je dobrih deset minut, preden se je ustavil avto pred Kapucini.

Suzana si je morala sama odpreti vrata, zakaj šofer ni prav nič kazal volje, da bi to storil namestu nje. Z zanimanjem si je ogledoval lepo cerkev, ki so ji de-

lavci ravno popravljali streho. Mlado milijonarko je zgrabil srd.

»Lahko bi se bili pobrigali in odprli vrata, kadar mislim izstopiti. Izvolite rajši opravljati svojo službo, ne pa prodajati zijala in strmeti v zrak!«

Rus se je počasi obrnil k njej:

»Prosim gospodično, da mi oprostite, toda gospod Kreuger mi je dejal, da ji bo stregel poseben sluga, kadar bo kam šla.«

»Ha, ha, poseben sluga! Dobra je ta! Zelim, da mi boste popolnoma na razpolago, karkoli bi potrebovala.«

Šofer ni odgovoril. Zagledal je bil na pločniku drobno dekletce kakih šestih let. Hitela je s steklenico piva v roki, tedaj ji je pa spodrsnilo in je padla po tleh. Steklenica se je razlila in pivo se je razlilo v umazano lužo.

Otrok je vstal z okrvavljenimi rokami in obupno strmel v mokre črepine. Potem se mu je pa utrgal iz ust obupen jok.

Jean — poslej ga bomo tako imenovali, ko so ga že pri Kreugerjevih krstili na to ime — je hlastno skočil iz avta in je bil z enim skokom pri deklici.

»Ali si se hudo potolkla, sirota?«

»Ne... samo...« Ihtljaj ji je zadrnil grlo. »Razbita steklenica... Doma me bodo natepli.«

Rus se je sklonil k otroku in pogledal njegove drobne okrvavljene roke. Na srečo praske niso bile nevarne.

»Ne joči, punčka, saj ti bom jaz dal za drugo steklenico, pa te ne bo nihče tepel.«

Potegnil je iz žepa bankovec za deset kron in ga stisnil otroku v roko.

»Ná, pa si drugo kupi... in glej, da ne boš še enkrat padla.«

Otrok je odhitel; solze so mu bile popolnoma usehnile.

Suzana je nemo opazovala ta prizor. Zbodo jo je, da si je šofer dovolil tako svobodično, med tem ko je ona z njim govorila. Tudi jo je spravljalo v zadrego, da so ljudje postajali okoli avta in bolščali vanjo; zakaj Suzana ni marala biti središče splošne pozornosti.

Ko se je Rus vrnil, je zamrmrala s stisnjenimi zobmi, a vendar tako glasno, da jo je moral slišati:

»Tak človekoljubje tudi uganjamo?«

Obrnil se je k njej.

»Ne, gospodična. To je zgolj sebičnost.«

»Sebičnost?«

»Da: ne maram gledati jokajočih otrok.«

Takrat je vsa slaba volja udarila iz Suzane na dan.

»Že prav. Jaz pa ne maram takšnega javnega razkazovanja plemenitosti. V moji navzočnosti izvolite paziti, da se boste tako obnašali, kakor človek od vas zahteva.«

Šofer je skozi polpriprte trepalnice dolgo opazoval to mlado in ponosno lice, ki zahteva od njega tolikšno hlapčevstvo. Stal je nepremično in visoko vzravnan. Njegove stisnjene ustnice so zadržale

Banka Baruch

11, Rue Auber, PARIS (9^e)

Odpremlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu. — Vršni vse bančne posle najkulantneje. — Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune: Belgija: št. 3064-64, Bruxelles; Holandija: št. 1458-66, Ded. Dienst; Francija št. 1117-94, Paris; Luxemburg: št. 5987, Luxemburg.

Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice

porogljivi odgovor, ki mu je silil na dan.

Suzana se je morala zadovoljiti z njegovim molkom. Vesela, da mu je dala okusiti vso težo svoje veljave, bi se bila rada zdaj pokazala nekoliko blagohotnejšo in je prijazneje povzela:

»Ostali boste tu in me počakali. Mogoče me precej dolgo ne bo, a to naj vas ne skrbi.«

»Kakor želite, gospodična.«
Zavila je proti cerkvi, a že po nekaj korakih se je obrnila in pogledala šoferja.

Le-ta je bil že zavzel svoje mesto in ne meneč se za ljudi okoli sebe, potegnil iz žepa knjigo in se zatopil v branje.

Hči gospoda Kreugerja je za trenutek obstala: nepristopni šofer ji je zbujal večje spoštovanje, kakor si je sama marala priznati. Toda Suzana ni bila vajena dolgo hoditi okoli kakšne stvari in se je rada hitro odločila.

Vrnila se je nazaj k avtomobilu in prijazno vprašala:

»Koliko vam plača moj oče na mesec, Jean?«

»Dva tisoč kron, gospodična,« je odgovoril mladi mož, presenečen nad takšnim vprašanjem.

»Ni mogoče! Toliko?«

»Da, ker ne bom v hiši jedel ne spal. Stanoval bom zunaj in tudi hrano bom imel drugod.«

»Aha! Stanovali boste in... Dobro, Jean, tudi od mene boste toliko dobili kakor od očeta, zakaj mnogo mi je do tega, da sem zadovoljna s postrežbo.«

Omahnil je z roko in brez navdušenja dejal:

»Hvala, gospodična... a tudi drugače bi vam vestno služil.«

»Vem, toda jaz sem zelo samosvoje dekle. Zato ne želim samo, da se mi boste slepo pokorili, temveč da bom lahko tudi svobodno ravnala po svoji volji, ne da bi se moji ljudje čutili poklicane, vznemirjati se zaradi mene ali me pa celo nadzirati.«

Šofer ni odgovoril. Sam pri sebi se je izpraševal, kam neki meri. In ker je trdovratno molčal, je povzela:

»Kar se pa vas še posebej tiče, želim, da imate ušesa za to, da ne boste slišali, in oči, da ne boste videli.«

Sprejel je to na znanje z nagnjenjem glave.

»Upam, da me razumete,« je še dodala. »Mislim, da se smem na molk svojega šoferja popolnoma zanesti.«

»Nem bom, kakor želite,« je obljubil.

»To je bistven pogoj za najin dogovor. Pri sleherni še tako majhni nemolččnosti in še tako nedolžni radovednosti tvegate, da pridete ob doklado, ki sem jo navrgla iz lastnega nagiba — doklado, ki vam bo skupaj z očetovo plačo vrgla prav lep zaslužek na mesec.«

V njegovih očeh se je v drugo utrnul blisk. Le zakaj tako nerodno o denarju govori — ko ji je vendar brez tega obljubil molččnost!

»Zanesite se, znam molčati,« je mrzlo odgovoril.

»Torej se razumeva?«

»Upam da, gospodična.«

Kako ga je mikalo, da bi bil dodal: »Česa si ne domišljate! Ali mislite, da me res zanima, kaj vi počenjate?« Toda premagal se je. Suzana ni bila po njegovem okusu. Njena oholost in hladnost sta bili živo nasprotje njegovi ruski meh-kobi. Tudi se mu je zdela njena skrivnostnost nekam neprimerna za tako mlado dekle.

Zamišljeno ji je sledil z očmi, ko je krenila proti cerkvi.

Bila je lepo dekle, to ji je moral priznati. Visoka postava jo je delala starejšo, kakor je bila v resnici, zato so pa njene velike temne oči, napeta rdeča usta in

drobni vrat toliko bolj izdajali šele pravkar odraslega otroka... zraven pa še razvajenega in slabo vzgojenega, si je dejal sam pri sebi.

Ko ga je Kreuger vzel v službo, mu je dejal:

»Opravka boste imeli samo z mojo hčerjo in z nikomer drugim. Dekle je še mlado, dvajset let ima šele, in bi rada malo spoznala življenje. Zanesem se na vas, da ji boste pomagali ustreči njeni radovednosti, samo pazite, da boste znali združiti hitrost z varnostjo. Vam, njenemu šoferju, izročim v varstvo svojega edinega otroka. Ali se upate prevzeti odgovornost za njeno življenje? Ali se čutite vredni mojega zaupanja?«

Pristal je bil, zanašajoč se na svoje večletno izkustvo v avtomobilski stroki.

Toda zdajle si je dejal, da bi bil najbrže odbil, če bi bil Kreugerjevo hčer bolje poznal. Služba sama ga ni strašila. Ko se je zatekel k šoferstvu, k poklicu, ki se še svoj živ dan ni poskusil v njem, se je sam pri sebi trdno odločil, da bo potrpežljivo prenesel sleherno nevšečnost, ki bi se mu namerila. Toda doživeti je moral, da je šla Suzanina oblastnost njegovemu ponosu le preveč do živega; ali bo imel toliko moči, da bo molčal na zbadljive pripombe razvajenega otroka? In naposled, ali se sploh spodobi, da vzame denar iz ženskih rok?

Dolgo je tako razmišljal, sam vase zatopljen. Komaj je bil službo nastopil, že se je čutil neskončno truden od nje.

Sedel je brez misli na svojem sedežu, še knjigo je bil odložil, ker se mu ni dalo brati.

Zdajci je pa vztrepetal.

Za seboj je zaslišal že znan zapovedovalni glas:

»Na Vaclavov trg! Hitro!«

In že je deklica sedela v avtu.

Rus je nehote pogledal na uro pred seboj, vdeleno zraven hitrostnega števca. In med tem ko je pognal motor, je ves osupel dognal, da manjka le še deset minut do štirih.

Hči gospoda Kreugerja je bila ostala v kapucinski cerkvi nič manj ko eno uro in tri četrt...

III

Zivljenje na Vaclavskem trgu je šlo svojo običajno pot.

Jean je vozil dan za dnem mlado Kreugerjevo hčer po elegantnih okrajih prestolnice.

Ze dvakrat sta se ustavila pred kapucinsko cerkvijo, a drugič je šofer čakal še dalj kakor prvič. Zavel se je že vznemirjati; skočil je iz avtomobila in krenil v cerkev.

Hram božji je bil prazen. Med stebri in v skritih kotičkih v kapelah ni bilo nikjer videti ženske postave. Tedaj je pa zagledal odprta vrata ravno na nasprotni strani, kjer je bila Suzana vstopila. Razumel je: tam je deklica smuknila iz cerkve!

Šofer je bil sicer na to pripravljen, vzlic temu ga je razkritje nekoliko razočaralo.

Ze od prvega dne je slutil, da mu mlada milijonarka nekaj prikriva. Kdo bo pač verjel, da hodi opravljati cerkveno pobožnost v tako oddaljen okraj!

Nekaj je moralo biti po sredi. Deklica s temi vožnjami v predmestno cerkev nekaj prikriva.

Mladega Rusa je ta misel užalostila. Le kakšno bolešno ali sramotno skrivnost skuša utajiti v tem kotičku, kjer nikomur ne pride na um, da bi jo iskal?

Vrnil se je nazaj k avtu. Čakal je že kakih deset minut, ko se je Suzana prikazala. Imela je vse rdeče oči kakor od solz, in mlademu šoferju se je zdela silno pretresena.

»Brž, Jean, mudi se mi!«

Šofer ni odgovoril, toda en sam pogled mu je razodel nemir v njenih očeh, razdejanost njenega obraza in trepet njenih rok.

»Danes je pa moralo biti vroče!« si je rekel na tihem, ko je pognal motor.

Sam pri sebi je bil prepričan, da hodi Suzana na skrivne sestanke. Najbrže je zaljubljena, a jo je sram priznati pred ljudmi.

Ob tej misli je šoferja obšel skoraj prezir do mlade milijonarkine, ki se spušča v takšne pusto-

Izvrsten je Dr. OETKER-j a glas, prodrl je v najmanjšo gorsko vas!

lovščine. Njen oholi obraz — čeprav mu ni odrekal lepote — se je po njegovem kaj malo ujemal s takšnim skritim ljubimkanjem.

A nekaj mora le biti na stvari, si je dejal, drugače pač ne bi bila zahtevala od svojega šoferja tolikšne zamolčljivosti. Ali ni sama ponosno razglasila želje po popolni neodvisnosti?

Jean je iskal v spominu zadnjih dni, da bi našel tistega, zaradi katerega bi bila utegnila mlada milijonarka pustiti v nemar prirodno opreznost svojega spola. Toda iskal je zaman: našel ni nikogar, da bi ga mogel spraviti v zvezo z mladim dekletom. Da ni nemara po sredi kakšna... hm... pokvarjena strast ali pa še kaj hujšega?

Resnici na ljubo moramo povedati, da je mladega Rusa obhajalo mešano čustvo grenkobe in gneva ob misli, da morda nevede igra ponižujočo vlogo pri sramotni pustolovščini.

Danes je Jeana še posebno grizla vest. Ali ne bi bilo poštenje, če mlado milijonarko pustijo, naj sama opravi svoje tajinstvene reči?

Toda potem se je spomnil, kako se je Suzana vselej vračala čudno pobita s teh dolgih izostankov, in dejal si je, da prihaja njegovo ogorčenje nekoliko pozno.

»Ne, ne, prav gotovo pojde danes poslednjič na ta sestanek... in potem bo konec!«

Toda bil je v zmoti.

Minilo je nekaj dni, ne da bi bila Suzana šla v Vrhovice. Zato se je pa prihodnji teden prikazala nekega popoldne spet v svoji temni obleki; Jean je pri priči ugenil, kam pojde pot.

Prišla je k avtomobilu počasi, kakor nekam zaverovana.

Toda preden je vstopila, je rekla tiho, da je ni mogel nihče slišati razen njega:

»Vozite do konca tramvajske proge. Tam vas bom že poklicala.«

Storil je tako. Notranji glas mu je rekel, da bo danes izvedel nekaj novega.

Par metrov pred dogovorjenim krajem se je avto ustavil. Suzana je poklicala šoferja skozi govorilno cev:

»Prisedite k meni, Jean.«

Presenečen se je obrnil k deklici, ki ga je steklo ločilo od nje. In ves osupel je videl, kako mu je z roko pokazala prazno mesto zraven sebe.

Mladi mož ni z ničimer izdal, da ga čudi tako nepričakovana zaupnost in da ga tolikšna milost navdaja z zadoščenjem; kakor bi šlo za docela vsakdanjo stvar, izstopil in prisedel k njej.

»Poslušajte me, Jean. Potrebujem vas in vas prosim, da razumete moje želje.«

»Na razpolago sem vam.«

»Morate me spremiti. Opravke imam v bližini.«

»Pa avto?«

»Pustila ga bova kraj cerkve... tam kjer ni toliko prometa in kjer bo po vašem najbolj na varnem.«

»Dobro! Pa kam greva?«

»V neko majhno ulico... na koncu bližnje pasaze.«

»Za cerkvijo?«

»Ne, še dalje... na desni... v gornjem delu Otakarjeve ulice.«

»Ali bom kaj nosil za vas? Ali vam bom drugače pomagal?«

»Ne; samo z menoj boste šli — nič drugega.«

»Prav! Na razpolago sem vam,« je ponovil.

Premišljal je, kako čudna je njena želja. Kaj naj pomeni, da ga kliče s seboj?

Kakor bi ji bil njegov molk izdal misli, ki jih ni povedal na glas, je povzela:

»K nekemu siromaku grem, ki me je neka prijateljica prosila, naj se zanj zavzamem...«

»Delo usmiljenja?«

»Da, nič drugega.«

Sam ni vedel, zakaj mu je kar odlelo po teh njenih besedah.

»Pa vas ta človek potrebuje?«

»Zelo... Zato sama prav ne vem, kaj naj storim. Malo preveč čudne navade ima... pač posledica okolice. Morala bi ga spraviti kam drugam... pa sem mislila, da bi mi mogoče vi pomagali.«

Govorila je nekam obotavljaje se in stregla od strani, kakšen vtis bo njeno pojasnilo napravilo nanj.

Toda Jean ni niti trznil. Takšen nastop, proseč in v začregi hkr-

tu, se je tako malo ujemal z njenimi navadami, da si ga Rus ni znal razlagati. Zato je samo ponovil:

»Na razpolago sem vam.«

To zagotovilo je močlo Suzani za zdaj zadoščati. Če bi ji rekel kaj več, si utegne dekletu misliti — je pomislil sam pri sebi — da hoče izrabiti njeno zadrego.

In ta njegov strah je bil zelo blizu resnici; zakaj Kreugerjeva hči je čutila, da se je prvič v življenju ponižala in proseče govorila s človekom, ki je bil manj od nje.

To dognanje jo je speklo kakor žerjavica. Sunkovito je vrgla glavo pokoncu in ustnice so se ji še ošabneje zavihale kakor prej.

»Tako, Jean, zdaj se pa vrnite na svoj prostor in storite, kakor sem vam naročila.«

Šofer je dobro čutil ost, toda ta trenutek mu je še mar ni bilo. Misli je le na to, da bo čez nekaj minut poznal vso skrivnost Suzane Kreugerjeve... in da ta skrivnost ri prav o ljubimkanje, pa tudi o sramotna pustolovščina, kakor se je bal.

IV

Pustila sta avtomobil ob pločniku pred neko trgovino. Jean je stopil k lastniku in ga prosil, naj bi malo pazil na voz. V tem pred-

Mislila je le na to, da se ji zdaj ni treba več bati. Kdo neki bi se jo upal napasti v družbi takšnega velikana?

Zavila sta v ozko uličico, umazano in smrdljivo. Z oken je viselo perilo, pred hišami so se pa igrali v blatu razcapani otroci.

»Tod?« je vprašal šofer. Čeprav ni maral na zunaj pokazati, se mu je kraj upiral.

»Da, na koncu ulice.«

»In tu ste vi že sami hodili?«

»Da.«

»Moj poklon! Priznati moram, da ste za mlado gospodično, vzgajeno v čisto drugačni okolici, zelo neustrašni.«

Čutila je skrito grajo v Rusovih besedah.

»Strah mi je neznana reč,« je odgovorila po sili ošabno. A vzlic oholosti njenega glasu ji je zastirala oči neznana otožnost.

Pol ulice sta že imela za seboj, ko je Jean šele opazil, da je prav za prav v zagati. Čisto na koncu ulice je stalo več mož obešenjaške zunanosti v glasnem razgovoru.

»To so oni!« je rekla Suzana in jih pokazala svojemu spremljevalcu. Nehote je zadržala korak.

»Kam sva prav za prav namenjena?«

»Tja... skozi vrata, ki jih oni zakrivajo.«

»V naročju sreče«

je roman,

čigar dejanje je vzeto iz pravega, resničnega življenja.

»V naročju sreče«

je povest

za nežne in čustvene duše.

Naš najboljši,

najzanimivejši in najnapetejši

roman zadnjih let je

»V naročju sreče«

mestju takšna skrb ni bila odveč. Potem se je pridružil Suzani.

Bilo je prvič, da sta stopala skupaj. Čeprav je bila ona za žensko precej velika, se je zdela majhna v primeri z njim.

Napravila sta komaj kakih dvajset korakov, ko je Suzana nenadoma ustavila svojega tovariša, kakor bi ji neka misel ne dala miru.

»Jean, nekaj vam moram povedati... Zadnjič sta mi sledila dva neznanca... Bala sem se ju.«

»Kaj sta pa hotela?«

»Kaj sta hotela... Saj veste, kaj hočejo takile predmestniki... Najbrže sta me imela za...«

»Eno izmed svojih!« je dogovoril Jean, videč da ji beseda ne gre prav z jezika.

»Da! Da! Tako bo!« je vzkliknila, vsa vesela, da jo je razumel.

Kar odleglo ji je, ko mu je to priznala. Zdjaj vse ve in ga onadva predmestnika pač ne bosta mogla iznenaditi, če se od kod prikazeta.

Rus je pogledal dekletu v oči. Uganil je, da ga je le zato poklicala, ker se je bala. Igral bo tedaj vlogo njenega zaščitnika.

Ta misel ga je zabavala. Toda bil je previden in ni na zunaj pokazal svojih čustev.

Suzana zato tudi ni slutila, kakšne misli roje Jeanu po glavi.

Počasi sta prihajala bliže. Pred vrati sta se ustavila.

»Katero nadstropje?« je vprašal šofer.

»Tretje,« je krátko odgovorila. Čutila je na sebi nesramne poglede raztrganih obešenjakov in strah ji je zadržal vrat.

Jean ni pomišljal. Prijel je Suzano kratkomalo pod roko.

»Pojdiva!« je rekel na glas in pogumno stopil naprej. »Oprostite, gospodje.«

Njegov odločni glas in neustrašni korak sta jim bila kakor ukaz. Nehote so se razmaknili in napravili prostor. Najbrže tudi Rusova orjaška postava ni zgrešila svojega učinka.

V veži na desni je Jean zagledal nizka vrata. Bila so odprta; držala so v zakajeno sobo, kjer je bilo zbranih kak tucat mož.

»Prava razbojniška jama!« je pomislil sam pri sebi. In ko je zavil po stopnicah, se je nehote ozrl, ali ju kdo ne zasleduje.

Na vrhu stopnic je ona potrkala na vrata. Odprl jima je mož kakih šestdesetih let. Soba je bila nizka in neprijazna. Šofer se ni mogel premagati, da ne bi dal duška svoji slabi volji.

»Pametna reč, res, v takem kraju mилоščno deliti! Ali je to za vas? Mislite, da bi bil vaš oče

vesel, če bi izvedel, kakšne prenapetosti uganjate?«

Bilo je prvič, da se je upal tako predrzno z njo govoriti — on, ki je bil drugače tako vljuden in udrljiv. Toda stvar ga je res razsrdila.

»Kako se predrznete...« ga je hotela užaljeno zavrniti, pa ji je presekala besedo.

»Grajati vas? Verjemite mi, mi-lostljiva gospodična, prav nič me ne mika, da bi tako od blizu spoznal to predmestno drhal. In če se nama kaj neprijetnega zgodi — ali ne bo vsakdo imel pravice, vprašati naju, kaj sva počela v tem kraju?«

»Tak se bojite za svoj sloves?« je porogljivo vprašala.

»Morda tudi za vašega,« je odgovoril nekoliko mehkeje; opazil je, da drgeta.

Ali jo je bilo strah? Ali jo je jeza tako prevzela? Spustila se je na stol in nervozno vztrepotala.

Šofer je stopil k njej.

»Oprostite: zaneslo me je. Toda ta kraj se mi je zdel preveč zloglasen; že sama misel, da vas tu vidim, mi je strašna.«

Mož, ki jima je odprl, je imel zunanost bednega in zanemarnega starca. Bil je visoke in suhe postave, lase je imel za svoja leta še neverjetno črne, tudi črte

Šoferjev pogled je potem zletel po sobi. V kotu je stala železna postelja, umazane rjuhe in odeje so zanemarjeno visele z nje. In vendar so bile žimnice in posteljina nove, prav tako kakor so bili še novi zametasti naslanjač in dva pletena stola. Jean si je dejal, da je vse to Suzana kupila.

Na mizi so stali kozarci in napol prazne steklenice, iz nekega papirja so gledali ostanke prekajene mesa. Ob zidovih na tleh so bila prislonjena slikarska platna, zložena drugo vrh drugega in vsa zaprašena. Na stojalu sredi sobe je bila razpeta slika, predstavljajoča nedodelano žensko glavo.

Šofer se je zdrnil.

Slika je bila že stara. Dosti let je moralo miniti od takrat, ko jo je slikar začel delati, toda mlademu možu se je zdelo, kakor bi v tridesetletni ženski, ki ga je gledala s stojala, srečal črte Suzane Kreugerjeve.

In tedaj si je mladi Rus zamisljeno dejal, da bo pač tod ključ od zagonetke, zakaj hodi njegova gospodarica k temu starcu.

Mlada milijonarka si je bila med tem pogumno slekla jopič in začela spravljati posteljo v red.

»Zakaj morate ravno vi opravljati to delo?« je mehko vprašal Jean in stopil k njej. »Zakaj si ne bi sam poiskal v svoji okolici ljudi, da mu bodo spravili sobo v red?«

Malodušno je skomignila z rameni:

»Dosti denarja sem mu že dala... In vselej kadar pridem, mi nesrečnež obljublja, da bo dal sobo očistiti in perilo oprati — pa ostane vselej pri besedah.«

Obotavljaje se, kakor zoper svojo voljo, je iztegnila roko in pokazala na lepo število praznih steklenic, ki so se šopirile v kotu.

»Mislim, da je tamle leglo vsega zla,« je rekla polglasno.

»Motite se — ne pijem,« je dostojanstveno odgovoril starcu.

Jean je vztrepotal. V glasu tega moža je bila neka gosposkost, ki se je čudno pobijala z umazanostjo, sredi katere je živel.

Šofer ga je pogledal pozorneje in oči so mu obvisle na gubah okoli njegovih ustnic: zavihali sta se v istem loku oblastnosti, kakor ga je že nekajkrat opazil pri Suzani. Le bežen trenutek ga je izpreletelo to spoznanje, toda za potrdilo njegove drzne domneve je bilo dovolj.

V žilah njegove gospodarice in tega zapuščenega starca teče ista kri! Le kako sta si v sorodu?

Trajalo je nekaj sekund, preden se je Jean osvestil od nepričakovane odkritja. Potem se je obrnil k starcu.

»Ne zamerite: kaj pa napravite z denarjem, ki vam ga da gospodična?«

»Več manjših dolgov imam, pa jih po malem odplačujem. Hudo je živeti sredi te d. h. l. l. vsi vam vedo, kdaj pridete, in komaj odidete po stopnicah, se že zgrnejo okoli vas, da dobe svoj delež.«

Suzana je skomignila z rameni. Prevečkrat je že slišala te tožbe, da bi ji še šlo do živega.

»Ali mi dovolite, da vam jaz kaj svetujem?« je vprašal Jean.

»Prosim! Zdjaj ko vse veste, mi s svojim izkuštvom res lahko pomagate; saj gotovo bolje poznate nižje lj. st. v. kakor jaz.«

Šofer ni odgovoril. Grenko domotožje ga je obšlo: spomnil se je, da je nekoč mislil, kako dobro pozna rusko ljudstvo. Tako je mislil do tistega dne, ko se je začelo onc strašno klanje, kjer so našli smrt vsi, ki so mu bili dragi.

O, če ji ne bo mogel z drugim pomagati kakor s svojim poznanjem ljudstva, da reši človeško razvalino, ki jo je Suzana hodila obiskovat — potem ji bo pač slaba pomoč.

»Priložujete se nad okolico, v kateri živite,« se je obrnil k starcu. »Torej ne bi nič imeli proti temu, da daste tej sobi slovo in se nastanite kje drugod?«

»Zakaj ne! Če bi me gospodična vzela k sebi... mog bi ji kaj malega pomagati v...«

Toda Suzana je odlo. odkimala. Šoferju se je ta predlog zdel tako gorostasen, da se ni niti ustavil pri njem.

Dobra roba se hvali sama,

zato Dr. OETKER-ju ni potrebna reklama!

»Poslušajte,« je povzel. »Radi bi vas spravili od tod. Ko bo vse pripravljeno, bi prišli po vas.«

»Kam me mislite odpeljati? Vedeti hočem.«

»To bomo šele videli. Sicer je pa bolje, da ne veste naprej. Ni treba, da bi se vam tukajšnji znanci obesili za pete.«

»Pa če ne bom hotel iti proč, ako mi ne poveste, kam me mislite spraviti?«

»Tudi prav, prijatelj, boste pa tu ostali. Samo potem ne smete pozabiti, da ste naju danes poslednjič videli pri sebi.«

Suzana je hotela nekaj reči, toda mladi Rus ji je odmahnil z roko in očmi.

»Dovolite, gospodična, da jaz uredim to stvar. Menda vendar ne mislite iz golega človekoljubja do njega podpirati ves njegov okolišč?«

K starcu obrnjen je pa dejal:

»Premislite! To je najina poslednja beseda.«

Vse je kazalo, da se mladi Rus ne misli vdati čustvom. Stopil je k Suzani in ji vzel iz rok kozarec, ki ga je ravno hotela obrisati:

»Prepustite rajši to delo drugim rokam. Ljudje, ki hodijo delat družčino temu človeku in pomagat upravljati vaše denarje, bi v zahvalo lahko vsaj sobo počedili.«

Glas mladega moža je izdajal tolikšno odločnost, da je Suzana proti svoji volji odnehala.

»Dajte mu toliko, da bo prestal mesec dni,« je povzel Jean. »Dotlej se bo pa že kaj izpremenilo. Posebno mu povejte, da ne mislite več prestopiti praga te sobe.«

Deklica se je obotavljala; šoferjev ultimatum je očitno njej prav tako veljal kakor starcu. Toda čeprav se ji je upiralo, da bi se pokorila svojemu šoferju, je vendarle storila, kakor ji je svetoval. Zakaj zavedala se je, da se pač ne bo več upala priti brez spremstva semkaj. A na koga drugega naj se neki obrne, če Jean ne bi hotel iti z njo?

Mlada milijonarka se je zatorej poslovila od starca, kakor ji je svetoval Jean. Obrnila sta se k vratom in že hotela oditi, ko sta zaslišala obupni starčev glas:

»Nikar me ne puščajte samega! Saj bom storil, kakor zahtevate!«

»Prav; potem se lahko na naju zanesete!«

In mlada milijonarka in njen šofer sta odšla.

V

Ko so se vrata siromašnega stanovanja zaprla za njima, sta se zagledala na mračnih in vegastih stopnicah.

Na prvi stopnici je Suzana prisluhnila. Zdela se ji je, kakor da sliši od spodaj neko šušljanje. Strah ji je stisnil srce in se ni upala naprej.

Jean je vzel iz žepa vžigalnik in ga ukresal. Toda bilo je še zmerom pretema, da bi mogel kaj razločiti.

»Pojdite za menoj,« je rekel svoji spremljevalki.

Šel je naprej, trdo stopaje po lesenih stopnicah, da je Suzani strahotno odmevalo v ušesih, tem strahotnejše, ko si je tako zelo že-

lela, da bi mogla neopaženo izginiti.

Na poslednji ploščadi je Jean za trenutek postal. Uzrl je bil spodaj družčino sumljivih ljudi.

Kakor bi trenil, si je poveznil šofersko čepico na uho, potegnil izpod nje šop las na čelo, nato je pa z levico objel Suzano okoli pasu in jo potisnil naprej.

»Hej, punca, kaj bi se bala! Saj sem jaz pri tebi!«

Pri priči ga je razumela. Čeprav ji je srce razbijalo, kakor bi ga ji hotelo raznesti, je pogumno stopila naprej proti skupini mož.

Ker se niso dovolj naglo razmeknili in je eden izmed njih hotel celo po domače vščipniti Suzano v brado, je šofer zagrmel:

»S poti, zelenjad! Prostor za mojo punco in mene!«

V velikanovem glasu je bilo toliko odločnosti in takšna neustrašnost je udarjala iz njega, da je drhal momljaje pustila Suzano v miru in se obrnila k njemu. In tedaj so ga šele prav videli, orjaka med njimi, ki sami niso bili majhni, z glavo potuhnjeno gledajočo izpod poveznjene čepice, in z desnico v žepu, očitno stiskaje skrito orožje. Instinktivno so odstopili.

Drzni nastop in njegova orjaška postava sta jih ugnala. Previdno so se rajši umeknili, boječ se, da je ne bi izkupili, če bi se spustili z njim v boj.

Drug za drugim so se tiho porazgubili v zakajeno pivnico v pritličju, samo eden si ni mogel kaj, da ne bi dal izraza svojem priznanju:

»Ta pa ni od včeraj, vrag ga dal!«

Le trije ali štirje niso odnehali. Ustopili so se pred vrata in predrzno prodajali zijala, ko je šla Suzana mimo njih.

»Glej jo, glej! Kako zdravo rdečo barvo ima! Ali bi šla z nami?«

»He, dečko, nimaš nápak okusa! Kam se ti pa tako mudi?«

Z očmi razširjenimi od groze je Suzana obstala kakor ukopana: noge so ji odrekle pokorščino. Toda Jean jo je prijel pod roko in jo potegnil s seboj. Drhal je še zmerom otrsala svoje umazane jezike, vendar niso kazali namere, da bi šli za njima.

Deklica je bila bleda ko zid in vsa se je tresla. Mladi Rus jo je moral čvrsto držati pod roko. Stopala je brez volje in moči, s polpriprtimi očmi, opiraje se nanj kakor neboljšen otrok. Brez besede jo je peljal s seboj, počasi in obzirno. In takrat se je spomnil, kako mu je ponosno odgovorila, ni bilo še ura od tega:

»Strah mi je neznana reč!«

Prizanesljivo se je sam pri sebi nasmehnil njeni slabosti; saj jo je ravno ta onemoglost delala šele pravo žensko.

Potrebovala sta več ko deset minut, preden sta prišla do avta. Suzana se je med tem nekoliko opomogla. Že je hotela stopiti v voz, tedaj se je pa nehoté ozrla in zagledala dva ali tri sumljive ljudi, ki so jima sledili od daleč in zbijali neslane šale na njun rovaš.

»Jean, že spet so tukaj zajec-ljala, vsa iz uma od strahu.«

»Eh, kaj nama pa zdaj še morejo?« se je zasmehal šofer. »Kar vstopite!«

»Odprl ji je vrata.«

»Ne, ne — ne tu! Zraven vas!« je kriknila z grozo. Živčno je zaloputnila vrata in se hlastno pogrnala na prednji sedež.

»Brž, Jean! Oh, brž poženite!« Toda Jean se nalašč ni maral preveč podvizati. Ni hotel drhali pokazati, da beži pred njo. Počasi je stopil v voz in pognal motor.

Avto se je premaknil ravno v trenutku, ko sta se prva dva prikazala iz one ozke ulice. Zaslišali so se rezki kriki in žvižgi; koj nato je počil strel.

Majhen

je trud,
ki
Vas prosimo
zanj,
velika
korist,
ki jo storite
sebi in nam:

i z j e m n o

posodite
to številko
z novim romanom
prijateljem
in znancem,
da jo
tudi oni
preberó.

Za uslugo
najlepša
Vam hvala!

»Zgrešili,« je malomarno dejal Jean.

»Ali so mar streljali?«

»Da, v pnevmatiko, se mi zdi.«

»Saj so potem pravi razbojnik!«

»Kaj hočete: tu so doma. Sama sva kriva, kaj sva pa hodila k njim na obisk. Morate jih razumeti: ta razkošni avto bode njihovo revščino v oči.«

»Saj vendar veste, da sem prišla z dobrodelnim namenom k njim.«

»Nu, v njihovih očeh pa tudi ni nič slabega, da ste jim všeč.«

»Brez vas bi me bili prav gotovo ubili, kaj ne?«

»Kaj šele se je nasmehnil. »Narobe, naučili bi vas, kako se živi... na njihov način, kajpada!«

»Oh, od strahu bi še umrla!«

»Ali zdaj vidite, da tu ni več opravkov za vas?«

In norčevaje se iz samega sebe, je dodal:

»Lepo sem se košatil, kaj? In vendar sem bil samo na pol miren. Boksati se ne znam, boriti tudi ne, orožja nikakega — da je prišlo do spopada, bi bil vzlic svoji velikosti podlegel.«

Občudujoče ga je pogledala.

»In vendar, kako počasi ste stopali, kako samozavestno!«

»Moral sem vam vdihniti zaupanje. Razen tega jih je moj mir nekoliko vznemiril.«

»Bali so se vas.«

Zasmehal se je.

»Časih se je treba napihniti, zaviti oči in pokazati zobe, pa se vas drhal ustraši — čeprav nimate drugega orožja ko gole pesti.«

Polna občudovanja mu je priznala:

»Danes ste bili čudoviti.«

Tako govoreč sta prispela do križišča Napoleonove ceste in ulice Zmage.

Jean je zavrl avto.

»Pravkar ste prestali prav čeden doživljaj, zato mislim, da vam kozareček okrepčila ne bi škodil. Kavarna tamle na vogalu sicer ni Bog ve kaj — ali imate kaj proti?«

Pristala je, vesela, da ji je snel željo z jezika.

»Res me je bilo strah: še zdaj se mi tresejo noge,« je rekla, ko sta krenila čez pločnik.

Obotavlja se ji je ponudil roko.

»Saj dovolite,« je dejal nekam plaho. Zdaj ko ni bila več v nevarnosti, se ni upal govoriti z njo tako po domače kakor prej.

Toda ona je brez ugovora sprejela njegovo roko; še zmerom se je čutila slabotno.

Peljal jo je za marmorno mizo v kotu.

»Kaj bi naročili?«

»Nekaj vročega; mrazi me.«

»Mogoče grog?«

»Da, grog bi se mi prilegel.«

Mehanično je odrinil stol in ji sedel nasproti.

Zakaj je takrat Suzana prestala biti hvaležen otrok v družbi svojega rešitelja in se iznenada izpremenila v gospodično Kreugerjevo, ki sedi za isto mizo s svojim šoferjem?

Sam Bog si ga vedi — če ni bila morda prevelika neprisiljenost, s katero ji je mladi Rus prisedel nasproti.

Naj bo že tako ali tako, ošabno ga je premerila od nog do glave in suho pripomnila:

»Ali bi imeli kaj proti temu, Jean, če bi sedli kam drugam?«

Mladi Rus je od neizmerne osuplosti razširil oči. A že prihodnji mah je razumel: hlastno je vstal, pobral kozarec, ki mu ga je natakark prinesel, in ga odnesel k drugi mizi.

Suzana je vedela, da ni lepo ravnala, in kes jo je obšel spričo usluge, ki ji jo je bil malo prej napravil. Toda njen ponos je bil močnejši.

»Čeprav!« si je rekla na tihem. »Preveč se je izpozabil. Navaden šofer! Če bi me kdo videl v njegovi družbi!...«

Pogledala je po kavarni. Skoraj vse mize so bile zasedene, vendar ni žive duše poznala. Ljudje so imeli vsak svojo družbo in so bili preveč zatopljeni v svoje pomenke, da bi se utegnili ukvarjati s sosedi pri drugih mizah.

Le z mizo zraven njene je sedel en sam gospod in jo opazoval. S tako vnemo jo je opazoval, da se je že ustrašila, če je ni spoznal; zato si ga je tudi ona pozorneje ogledala.

Neznanec je nemara videl v njenem opazovanju bodrilo: s pomenljivim smehljajem se je primeknil po baršunasti klopi in položil svoj kozarec na njeno mizo.

»Ali se va... družbe, lepi deklíč?« jo je vprašal meni nič tebi nič. »Slučajno sem prišel po opravkih v mesto in ne poznam nikogar; prav veselilo bi me, če bi lahko v vaši družbi končal drevisnji večer.«

»Oprostite, gospod...«

»Ne bojte se, dete! Spodoben človek sem in ne mislite, da vas ne bi odškodoval za izgubo časa, ki bi mi ga žrtvovali.«

»Ne poznam vas, gospod!« ga je prezirljivo zavrnila.

»Nu, srček, se bova pa seznanila.«

»Prosim vas, pustite me pri miru.«

»Nikarite, dete... Če vam povem...«

Predrzno jo je prijel okoli pasu. Suzana se je zgrozila. Ne vedoč, kaj počenja, je zagnala krik:

»Jean! Jean!«

Mladi Rus je bil zatopljen v svoje čemerne misli in toliko da jo je slišal. Pogledal je čez ramo proti njeni mizi. Res je videl nekoga tujca zraven nje, toda kaj se godi, je razumel šele tedaj, ko se je neznanec v drugo hotel približati mladi milijonarki in je Suzana vnovič zagnala krik. Takrat šele je videl, da je deklica pritisnjena ob zid in se nikakor ne more vsiljivca odkrižati.

Mladi mož je vstal, stopil k njeni mizi, se priklonil in vljudno dejal:

»Moj prostor ste zasedli, gospod. Izvolite se odstraniti.«

Tujec se je hotel obotavljati, toda ko je pogledal Jeanu v obraz in videl, kakšnega orjaka ima pred seboj, je nekaj zajecjal in se jadrno odmeknil k svoji mizi. Mladi Rus je bil nastopil tako prirodno in s takšno izbranostjo, da se je Suzana, še zmerom vsa odrevenela, nehote vprašala, ali se ji ni sanjalo.

Jean je pomignil natakarkju.

»Ta kozarec je gospodov... prinesite mi mojega z onele mize.«

Šele nato se je obrnil k osupli Suzani:

»Oprostite mi predrzno, gospodična, toda prepričan sem, da je bolje, če jaz sedim zraven vas kakor kdo drugi. Sicer pa, ako vam je moja navzočnost v nadlego: izvolite me prezreti.«

Življenje je največja redkost na svetu. Večina ljudi samo obstoji.

Oskar Wilde.

Smrček

Novela

(QD) V zatišju Rožne ulice je bil skrit majhen a udoben hotel. Tako tiho je bilo v tistem kotu velikega mesta, da je človek kar pozabil, da drvé onkraj vrtoč elegantni avtomobili, da oglušujejo tuljijo sirene, da ropočejo tramvajski vozovi.

Lastnica tistega tihega hotela je dobrodušna okrogla gospa Irena. Tisti čas, ko se začinja ta povest, je stala razkoračena pred mlado, zalo gospodično.

»Prav, prav, draga gospodična! Postregla vam bom z udobno in prijazno sobico. Toda, saj veste, mnogo mi je do ugleda in slovesa moje hiše. Moje stranke se morajo vesti neoporečno, mir mora vladati v mojem domu. Ne maram neprilik in glasnih razprtij!«

»Bodite brez skrbi! Prav miru si tudi jaz želim, zato tudi iščem novo stanovanje.«

»Ali opravljate kakšen poklic?«

»Seveda! V gledališču sem oblačilja, gospa!«

Aneta se je že vnaprej pripravila na taka vprašanja. Vedela je, da ne bo smela v pošteni hiši povedati, da je prav za prav »naga ženska« v nekem varietetu. Ni je bilo sram svojega poklica, pošteno si je služila kruh, vendar ponašala se s svojo goloto ni. Služila si je kruh, kakor si ga srečnejše služijo z drugim delom.

Neumna sicer ni bila. Časih je že malo ponorela, a le na tihem. Ni se družila s svojimi stanovskimi tovariši, tudi ne s tistimi, ki so oprezal nanjo v temnem hodniku za odrom ali jo nadlegovali v njeni garderobi.

Odšla je bila iz hotela, kjer stanujejo sami igralci, akrobati in žonglerji; bila je sita te sodrge do grla. Zaželela si je miru in udobnosti.

Sobica v hotelu gospo Irene je bila snažna, prijazna in zračna. Takoj jo je vzljubila. Obesila si je obleke v omaro, zložila perilo iz kovčegov in si pela veselo ko mlada pastirica. Ko je vse to opravila, je stopila pred zrcalo in se pričela oblačit z zvečer. Vitka je bila ko lilija, v obraz bolj prikupna ko lepa, lase je imela svetle ko lan in mehke ko svila. Ob

osmih je odšla, kakor sleherni večer, v variete.

Vrnila se je opolnoči in malo nerodno ji je bilo, ko se je tiho kakor mačka plazila po stopnicah, kajti vse je spalo, od nikoder ni bilo slišati glasu, nikjer ni več gorela svetiljka. Še nikoli v življenju se ji ni zdelo nikjer tako tiho in mirno.

Legla je v mehko posteljo; pri srcu ji je bilo ugodno in mehko. Nenadoma, ko je že napol zaspala, je zaslišala čuden šum, kakor bi kdo žagal trdo gabrovino. Prisluhnila je in spoznala, da nekdo neusmiljeno smrči poleg njene sobe. Zamašila si je ušesa, potegnila odejo čez glavo, a vse skup ni nič pomagalo. Zdela se ji je kakor da vleče smrček grdoba dreto tik njenih ušes.

Navzlic spoštovanju do častitljive gospo Irene, lastnice tihega hotela, ni mogla več izdržati. Smrčanje je prihajalo z leve, o tem ni bilo dvoma. Pobrala je svojo copato in udarila po steni.

Smrčanje je prenehalo. Toda komaj je trudna Aneta spet legla, se je žagar znova oglašil. Aneta je tolkla po zidu, toda pomagalo ni nič. H koncu, ko ni ves njen trud nič zalegel, je vstala in odšla

kar v pižami na hodnik in potrkala na sosedova vrata.

»Kaj pa je?« se je zaslislalo iz sobe, in že hip nato je stal »smrček« pri vratih.

»Gospod, vaša godba ni prav nič ubrana. Niti oči ne morem zatisniti.«

»Oprostite, Nihče se še ni pritoževal!«

»Ta je pa lepa! Gospa Irena mi je zagotavljala, da je v njeni hiši popoln mir, vi bi pa s svojim smrčanjem mrliča zbudili!«

»Neizmerno me je sram, gospodična!«

»Jaz sem pa obupana!«

»Ne zamerite mi!« se je oprščal mladi mož.

»Prosim...«

Dotlej je govorila Aneta ostro, zadržano in gledala hudo kakor ris. Toda čim dalje je gledala mladeniča v oči, čim dalje je poslušala njegov mehki glas, tem bolj ji je bilo žal, da ga je tako grdo nadrla...

»...prosim vas, oprostite mi mojo sirovost, toda saj mi ne boste mogli verjeti, kako zelo sem si želela prespati vsaj eno noč v miru in tiholi.«

Mladenič v zeleni pižami je premeril ljubeznivo in prikupno de-

kle od glave do nog. Na to je dejal:

»Veste kako lahko urediva to stvar? Nikoli ne smrčim, če imam družčino, kadar sem sam, pa ne vem kaj počnem.«

»Zares?«

»Prisežem! Lahko vam dokazem! Poskusiva!«

»Hoj!« je vzkljknila nova gospodična.

Mladenič v zeleni pižami je razumel ta njen prešerni »hoj!« za pristanek. Brez besede jo je potegnil k sebi v sobo.

Zjutraj se je Aneta prebudila z nasmeškom na lepih ustih. Jim ji ni lagal. Vso dolgo noč, bila je pa menda prav kratka, ni zasmrčal niti enkrat.

Med tem ko se je Jim oblačil, ga je Aneta opazovala in se prijetno leno pretegovala.

»Povej mi, Jim, kako to da vso noč nisi nič smrčal?«

»Saj nikoli ne smrčim!«

»Kaj praviš?!«

»Nikoli, nikoli! Le kadar bi rad spoznal kakšno svojo novo čedno sosedo, takrat žagam ko za stavo. Vsaka sosedica se huduje, tolče po zidu, h koncu pa pride vendar trkat na vrata...«

Moskovski šahovski turnir

V 4. kolu je Romanovskij izgubil proti Botvniku, Löwenfisch je porazil Rjumin, Alatorcev je zmagal nad Menšikovo, Goglidze je igral neodločeno s Capablancu, Lisicin s Spielmannom, Ragozin s Rabinovičem, Pirc je podlegel Flohru in Kan Lilienthalu. Dr. Lasker je zmagal nad Čehoverjem, Bogatirčuk je pa remiziral s Stahlbergom. — Stanje po četrtem kolu: 1. 2. in 3. Botvnik, Flohr in Löwenfisch s 3 in pol točke, Pirc s poldruho točko pa deli z Goglidzejem, Bogatirčukom, Kanom in Romanovskim 12.—16. mesto. Za njim so Rusa Alatorcev in Čehover, Šved Stahlberg (vsak po 1 točko) in Menšikova (0).

V 5. kolu je Romanovskij remiziral z Alatorcevim, Löwenfisch je izgubil proti Botvniku, Rjumin je zmagal nad Stahlbergom, Goglidze nad Menšikovo, Ragozin nad Spielmannom. Kan je remiziral s Flohrom, dr. Lasker z Lilienthalom, Bogatirčuk je izgubil proti Čehoverju. Partiji Lisicin-Capablancu in Pirc-Rabinovič še nista končani. — Stanje po petem kolu: ruski prvak Botvnik je sam zavzel prvo mesto s 4 in pol točke, za njim sledita Flohr in Rjumin, vsak po 4 točke. Pirc je s poldruho točko in eno višjo partijo na 16. mestu. Za njim sta Rusa Bogatirčuk in Alatorcev (1 in pol), Šved Stahlberg (1) in Menšikova (0).

V 6. kolu je Rjumin izgubil proti Botvniku, Lisicin je zmagal nad Menšikovo, Pirc je izgubil proti Spielmannu, dr. Lasker je remiziral s Flohrom, Čehover je izgubil proti Stahlbergu. Bogatirčuk je remiziral z Lilienthalom, Kan premagal Rabinoviča. Partije Romanovskij-Goglidze, Löwenfisch-Alatorcev in Ragozin-Capablancu še niso odigrane. — Stanje po šestem kolu: Prvi je Botvnik s 5 in pol točke, na drugem mestu je za celo točko slabši Flohr, na tretjem in četrtem mestu pa Rjumin in Lasker. Pirc s poldruho točko in eno višjo partijo je skupaj z Alatorcevim na 18.—19. mestu. Za njima je samo Menšikova (0).

V 7. kolu je Löwenfisch remiziral z Goglidzejem, Rjumin je izgubil proti Alatorcevu, Botvnik je zmagal nad Stahlbergom, Pirc je remiziral s Capablancu, Kan s Spielmannom, Ragozin je porazil Menšikovo, Lasker je remiziral z Rabinovičem. Partije Romanovskij-Lisicin, Bogatirčuk-Flohr in Čehover-Lilienthal še niso končane. — Stanje po sedmem kolu: Daleč pred vsemi je Botvnik s 6 in pol točke (edini, ki mu je pol točke vzelo do 7. kola, je Capablancu, vse druge je premagal), 2. in 3. sta s 4 in pol točke in z eno višjo partijo Flohr in Ragozin, dr. Lasker je solidno na četrtem mestu s štirimi točkami in pol. Pirc se je nekoliko opomogel in zavzel skupaj s Čehoverjem z dvema točkama in eno višjo partijo 17. in 18. mesto. Za njim sta Šved Stahlberg z 2 točkama in Menšikova (0).

V 8. kolu je Stahlberg premagal Lilienthal, Capablancu Kana, Romanovskij Ragozina, Pirc Menšikovo. Remis so se končale partije Rjumin-Goglidze, Botvnik-Alatorcev in Spielmann-Lasker, nekončane so pa še partije Löwenfisch-Lisicin, Rabinovič-Bogatirčuk in Flohr-Čehover. — Stanje po 8. kolu: v vodstvu je krepko Botvnik s 7 točkami, na drugo mesto se je pa začasno popel stari Lasker s 5 točkami, na tretjem šteje Flohr s 4 in pol in 2 višjimi partijama. Pirc ima 3 točke in 1 višjo partijo; z mogočo nad Menšikovo si je nekoliko popravil položaj; napredoval je s 17. in 18. mesta na 13.—15., skupaj z Lilienthalom in Alatorcevom. Za njim so Šved Stahlberg, Rusi Rabinovič, Bogatirčuk in Čehover in Menšikova.

V ponedeljek so dokončali vse partije. Romanovskij je remiziral z Goglidzejem in Lisicinom, Löwenfisch je porazil Alatorceva in Lisicina, Capablancu je zmagal nad Lisicinom in Ragozinom, Pirc je remiziral z Rabinovičem, Bogatirčuk s Rabinovičem, Čehover je izgubil proti Lilienthalu in remiziral s Flohrom, Bogatirčuk je pa izgubil s Flohrom.

Končno stanje po osmem kolu: prvi Botvnik 7; drugi in tretji Flohr in Löwenfisch 6; četrti Capablancu 5½; peti Lasker 5; šesti, sedmi in osmi Ragozin, Rjumin in Lilienthal 4½; deveti, deseti in enajsti Spielmann, Goglidze in Romanovskij 4; dvanajsti do petnajsti Kan, Lisicin, Pirc in Rabinovič 3½; šestnajsti in sedemnajsti Alatorcev in Stahlberg 3; osemnajsti in devetnajsti Bogatirčuk in Čehover 2½, in dvajseta Menšikova 0.

Jubileja: 70letnica življenja je praznoval v Ljubljani te dni g. prof. Albert Sič. — V Lescah sta praznovala te dni zlato poroko šolski upravitelj v pokojih g. Josip Ažman in njegova družica g. Anica. — Iskreno čestitamo!

Samec se povsod dolgočas, zakonec pa samo doma. Dumas ml.

GROF MONTE-CRISTO

Roman

Napisal Aleksander Dumas

76. nadaljevanje

Pospravil je durško orožje, puške in čaše, prebrskal omare, stresel v predal pisalne mize ves drobiž, kar ga je imel pri sebi, zložil nakit, kar ga je našel po raznih predalih, in položil seznam o vseh teh rečeh na mizo, da ga je vsako moral videti.

Ko je bil gotov, vstopi njegov sluga, čeprav mu je bil Albert zabijal, da ga ne sme motiti.

»Kaj bi radi?« vpraša mladi mož bolj z žalostnim kakor nejevoljnim obrazom.

»Oprostite, gospod grofič,« odgovori komornik in se prikloni, »sicer ste mi res rekli, da vas ne smem motiti, toda sporočili vam moram, da me je dal poklicati gospod grof Morcerf. Mislil sem si namreč, da bi bilo prav, če se prej oglasim pri vas.«

»Zakaj?«

»Ker gospod grof gotovo ve, da sem bil davi z gospodom grofičem zunaj; če me kliče, bo vzrok najbrže ta, da bi rad izvedel, kaj se je zgodilo. Kako naj povem?«

»Po pravici.«

»Torej naj rečem, da se dvoboj ni vršil?«

»Povejte, da sem se pri gospodu grofu Monte-Cristu opravičil. Pojdite!«

Komornik se prikloni in odide. Albert se vrne k pričetemu delu. Ko je bil gotov, stopi k oknu. Prav takrat zagleda svojega očeta, kako stopa v kočijo in se odpelje.

Komaj so se hišna vrata z grofom zaprla, odhiti Albert proti stanovanju svoje matere. Ker ni bilo nikogar, da bi ga javil, gre naprej do njene spalnice. Tam pa obstane na pragu; stisnilo ga je za srce od vsega tega, kar je v teh kratkih urah od snoči videl in pretrpel.

Kakor da bi bila v materi in sinu ista duša, je bila Mercedes pri istem opravku, kakor ga je Albert pravkar končal. Vse je bilo že spravljeno v red: čipke, nakit, perilo, denar — vse je ležalo lepo urejeno po predalih.

Albert je pri priči razumel. Zmeglilo se mu je pred očmi.

»O, mati moja!« je zaihtel in padel Mercèdi okoli vratu.

Tolikšna odločnost, ki se mu je pri njem samem zdela tako prirodna, ga je pri materi navdala s strahom.

»Kaj počnete, mati?« vzklikne s stisnjenim srcem.

»Kaj si pa ti počel?« vpraša junaška žena namesto odgovora.

»O, matič vzklikne Albert, komaj govoreč od ganjenosti. »Pri vas je stvar druga kakor pri meni. Ne, vi pač niste mogli tega skleniti kakor jaz; prišel sem namreč, da vam povem, da moram tej hiši in... vam... reči z bogom.«

»Tudi jaz, Albert, odhajam. In priznam, zanašala sem se, da pojde moj sin z menoj. Ali sem se zmotila?«

»Mati moja,« odvrne trdno Albert, »ne gre, da bi delili z menoj usodo, ki sem si jo sam izbral. Poslej moram živeti brez imena in brez imetja.«

»O, siromak!« vzklikne Mercèdes. »Ti naj bi živel v revščini, ti bi trpel lakoto? O, ne govori tega, sicer mi podreš vse moje sklepe.«

»A svojih ne bom podrl, mati,« odgovori Albert. »Mlad sem, krepak in pogumen, in od snoči vem, kaj zmore volja. O, drugi ljudje so še več prestali, pa ne samo niso umrli, temveč so si na razvalinah vseh lepih upov zgradili novo življenje. Videl sem take ljudi, mati, in vem, da so iz globine prepado, kamor so jih pehnil sovražniki, vstali z novo močjo, ovenčani s slavo, in zmagali nad svojimi sovražniki. Ne, mati moja, ne; obračunal sem s prošlostjo in ne maram ničesar od nje, niti imena ne. Saj razumete, mati, da vaš sin ne sme nositi imena po človeku, ki mora zardevati pred drugimi ljudmi?«

»Albert, sin moj, da imam pogumnejše srce, bi ti bila sama isto svetovala; govorila je tvoja vest, moj ugasli glas je pa molčal; poslušaj svojo vest! Prijatelje si imel, Albert; odreci se jim! To-

da kot ljubeča mati te rotim: ne obupaj! V tvoji starosti je življenje še lepo, saj imaš še dva in dvajset let. Toli čisto življenje kakor je tvoje, potrebuje brezmadežnega imena, zato si izposodi ime mojega očeta: Herrera se je pisal. Vem, Albert, da se lahko nate zanesem, da ne samo ne boš delal temu imenu sramote, temveč ga boš celo proslavil.«

»Storil bom po vaših željah, mati,« odgovori mladi mož. »In prepričan sem, da nama bo nebo milostno. A ker sva se že odločila, je prav, da greva brez odloga na delo. Gospod Morcerf je pred pol ure odšel iz hiše; priložnost je ugodna, da se ognava nepotrebnemu hrupu in razlagam.«

»Čakam te, sin moj,« reče Mercèdes.

Albert odhiti dol na cesto in pokliče izvoščka. V spomin mu je prišla čedna hišica z opremljenimi stanovanji v Jezuitski ulici, tam bi si njegova mati lahko izbrala skromno a lično stanovanje.

Ravno ko se je voz ustavil pred hišo, stopi k Albertu neki mož in mu izroči pismo.

Albert spozna Monte-Cristovega intendanta.

»Grof me je poslal,« reče Bertuccio, se prikloni in odide.

Albert vzame pismo in ga prebere. Nato odide s solzami v očeh k Mercèdi in ji brez besed pokaže grofovo pisanje.

Mercèdes bere:

Albert!

Ko vam s tem dam vedeti, da sem izpregledal vašo namero, bi vam hotel hkratu tudi pokazati, da znam ceniti vašo nežnost. Svobodni ste zdaj, poslavljate se iz grofove hiše in svojo mater mislite spraviti v skrit kraj; toda ne pozabite, dolžni ste ji več, kakor bi ji kdajkoli mogli poplačati, ubogo, plemenito srce! Ohranite zase življenske boje, prenašajte sami trpljenje, toda prihranite njej gorje, ki ga sebi ne boste mogli prihraniti; zakaj ona ni kriva niti sence nesreče, ki jo tepe.

Vem, da se oba odpravljata, da zapustita to hišo in da ne mislita ničesar vzeti s seboj. Ne ugibajta, kako sem izvedel. Vem.

Poslušajte, Albert!

Štiri in dvajset let je tega, kar sem se vesel in ponosen vrnil v svojo domovino. Imel sem nevesto, Albert, svetnico, ki sem jo oboževal. In prinesel sem ji sto petdeset zlatnikov, ki sem si jih prihranil v potu svojega obraza. Ta denar je bil njej namenjen, in ker sem vedel, kako malo zvestobe pozna morje, sem zakopal ta najin zaklad na vrtilku hiše, kjer je prebival moj oče.

Vaša mati, Albert, prav dobro pozna to ljubo hišico. Ko sem pred kratkim poloval v Pariz, sem se ustavil v Marseillu. Poln bolečnih spominov sem se oglašil v tej hiši, zvečer sem pa z lopato v roki preiskal kot, kjer sem pred toliko leti zakopal zaklad. Železna skrinjica je bila še zmerom tam, nihče se je ni doteknil. Ni je težko najti; zakopana je v kolu, ki ga obsenčuje lepo figovo drevo — tisto drevo, ki mi ga je nekoč zasadil moj oče za rojstni dan.

Nu, Albert, ta denar, ki mu je bilo namenjeno, da bi nekega dne zagotovil neskrbno življenje njej, ki sem jo oboževal — ta denar naj danes po žudnem in bolestem naključju služi istemu namenu. O, razumite me! Razumite človeka, ki bi mogel položiti tej ženi milijone pred noge, pa ji vrača le kos črnega kruha, ki počiva pozabljen pod mojo streho od tistega dne, ko so me odtrgali od ljubljene dekleta.

Plemenit mož ste, Albert, toda v ponosu ali užaljenosti ste morda slepi; če zavrnete mojo roko, če se boste obrnili na drugega zaradi tistega, kar vam imam jaz edini pravico ponuditi, vam rečem: vaše ravnanje ni lepo ne plemenito, če ne pustite, da nekaj žrtvuje za vašo mater, ki je umrla od lakote in obupa.

Ko je Mercèdes to prebrala, pogleda z nepopisnim izrazom v nebo.

»Sprejemem,« reče nato s trdnim glasom. »Pravico ima pokloniti mi denar, ki mi bo odprl vrata v samostan.«

Pobožno je spravila pismo v nedrje, prijela sina za roko in krenila s trdnimi koraki, kakor je morda sama pričakovala, proti stopnicam.

XV

Samomor

Monte-Cristo se je bil med tem vrnil z Maksimilijanom v mesto. Pred hišo zagledata Bertuccio. Monte-Cristo se skloni skozi okno in spregovori z njim par besed; nato se intendant prikloni in odide.

»Vidite, kakšno srečo sem vam prinesel!« reče Morrel, ko je ostal sam z grofom.

»Da, vidim; zato bi vas zmerom hotel imeti pri sebi.«

»Čudovito!« vzklikne Morrel, kakor bi govoril sam s seboj.

»Kaj?« vpraša Monte-Cristo.

»To, kar se je pravkar zgodilo.«

»Da,« odvrne grof z nasmehom.

»Pravo besedo ste rabili, Morrel: čudovito!«

»Zakaj Albert je drugače pogumen mož, morate vedeti.«

»Zelo pogumen celo,« pritrđi Monte-Cristo. »Videl sem ga, kako je spal, ko mu je meč visel nad glavom.«

»Jaz pa zraven tega še to vem, da se je že desetkrat bil in ne slabo! Kako hočete to spraviti v sklad z njegovim davišnim vedenjem?«

»Vsekako bo po sredi vaš vpliv,« se nasmehne Monte-Cristo.

»Sreča za Alberta, da ni vojak. Takle odstop tik pred dvobojem...« zmaje mladi stotnik z glavom.

»O,« meni z rahlim očitkom grof, »nikar ne sodite z istimi predsodki kakor drugi ljudje, Morrel. Premislite, da Albert, ako je pogumen, vendar ne more biti hkratu strahopetec. Moral je imeti neki razlog za svoje početje; zato se mi zdi njegovo ponašanje bolj junaško kakor ne vem kaj.«

»Že res, toda...«

»Danes ostanete pri meni na zajtrku, kaj ne, Morrel?« obrne grof pogovor drugam.

Morrel se nasmehne in zmaje z glavom.

»A nekje morate vendar zajtrkovati?«

»Oho!« se zasmehje Monte-Cristo, »samo dve čustvi poznam, ki človeku jemljeta tek: bolečina — to se mi spriči vaše veselosti zdi izključeno — in ljubezen. Iz tega, kar ste mi že priznali o svojem srcu, smem pač sklepati...«

»Tako mi časti, grof — ne rečem ne.«

»In vendar mi ne zinite niti besedice, Maksimilijan?« odvrne grof tako živahno, da se je videlo, kako drag mu je mladi mož.

»Ali vam nisem davi pokazal, grof, da imam srce?«

»Namestu odgovora stisne Monte-Cristo mlademu možu roko.«

»Nu,« povzame Maksimilijan, »odkar ni to srce nič več pri vas v Vincenskem gozdu, je nekje drugod — in tja sem namenjen.«

»Pojdite,« pravi počasi grof, »pojdite, ljubi prijatelj! A če bi vam stopila kakšna zapreka na pot, se spomnite, da imam nekaj moči na tem svetu, in da sem srečen, če lahko to moč zastavim za ljudi, ki so mi dragi, in da ste mi vi dragi, Morrel.«

»Spomnil se bom vaših besed, grof, kakor se spomnijo sebični otroci svojih staršev, kadar jih potrebujejo. Če vas bom potreboval, se bom obrnil na vas, zanesite se, gospod grof.«

»Zanesem se na vašo besedo. Zbogom!«

»Do svidenja!«

Voz se ustavi pred hišo na Elizejskih poljanah. Monte-Cristo odpre vrata in Morrel skoči na tla. Pred hišo je čakal Bertuccio. Monte-Cristo odhiti po stopnicah gor.

»Nu?« vpraša intendanta.

»Ona se pripravlja, da zapusti hišo,« odgovori Bertuccio.

»In njen sin?«

»Njegov komornik misli, da bo prav tako storil.«

Monte-Cristo gre z Bertuccioom v svoj kabinet, napiše znano pismo in ga izroči intendantu.

»Brž opravite,« mu reče. »A še poprej povejte Haydéeji, da sem se vrnil.«

»Evo me!« vzklikne deklica. Slišala je bila drdranje voza in je prihitela, vsa iz uma od veselja, da vidi grofa živega in zdravega. Bertuccio odide.

Vsa radost hčerke, ki je spet našla svojega očeta, vse blaženstvo ljubeče ženske, ki se ji je vrnil njen dragi: taki občutki so navdali Haydéejo prve trenutke po grofovi vrnitvi.

Čeprav Monte-Cristo svojega veselja ni kazal na tako viden način, ni bilo nič manjše. Za srca, ki so mnogo prestala, je takšno nepričakovano veselje kakor rosa za zemljo, ki jo je osušilo pripekajoče solnce. Že nekaj dni je Monte-Cristo čutil, da mu v srcu vstaja čustvo, ki se še nikoli ni upal nanj misliti; iznenada ga je bilo obšlo, kakor bi bili dve Mercèdi na svetu in da bi še enkrat mogel postati srečen.

Njegove od ljubezni razširjene oči se koprneče upro v dekličin obraz, ko se nepričakovano odpro vrata. Grof nabere obrvi.

»Gospod Morcerf!« najavi Baptistin, kakor bi ga že ta beseda sama oprostila.

Grofov obraz se res zjasni.

»Kateri?« vpraša. »Mladi grofič ali grof?«

»Grof.«

»O Bog,« se zgrozi Haydée. »Ali še zmerom ni konec?«

»Ali je konec, ljubo dete, vem,« odgovori Monte-Cristo prime deklico za roko. »Vem pa, da se tebi ni treba ničesar bati.«

»In vendar je ta hudobni...«

»Ta človek meni ni nevaren, Haydée; le njegovega sina si se upravičeno bala.«

»O, koliko sem te ure prestal! Nikoli ne boš tega vedel, gospod!«

Monte-Cristo se nasmehne in iztegne roko deklici nad glavom:

»Pri grobu svojega očeta se ti zakolnem, Haydée: če se ima zgoditi nesreča, se ne bo meni.«

»Verjamem ti, gospod, kakor bi Bog govoril z menoj,« odvrne deklica in ponudi grofu svoje čelo.

Monte-Cristo pritisne nanj nedolžen poljub, ki je iz dveh src poglaval vso kri v obraz.

»O Bog, ali mi boš res dal, da bom še enkrat srečen?« zamrmra grof in odpelje lepo Grkinjo do skrivnih stopnic. — »Grof Morcerf naj stopi v salon,« pravi nato Baptistinu.

Med tem ko je Mercèdes v svoji sobi zlagala svoj nakit in zaklepala predale, da bo vse v redu, ko bo odšla, ni opazila, da se je prikazal izza steklenih vrat na hodniku blede mračen obraz, ki je vse videl, kaj se v sobi dogaja, ne da bi njega kdo videl. Potem je mož z bledim obrazom stopil v spalnico grofa Morcerfa in privzdignil zastor pri oknu na dvorišče. Tako je stal kakih deset minut, nepremičen in nem, kakor bi prisluškoval utripom svojega srca.

Tedaj se je vrnil Albert. Začutil je, da gleda oče izza okna, in se je obrnil proč.

Grofu so se razširile oči; vedel je, da je Albert Monte-Cristo strašno razžalil in da je neogibna posledica take žalitve dvoboj na življenje in smrt. Albert se je pa vrnil živ in zdrav, torej je njegov oče maščevan.

Zarek nepopisnega veselja prešine tedaj njegov mračni obraz; toda če je mislil, da bo njegov sin prišel k njemu in mu sporočil svojo zmago, se je zmotil.

Ker torej ni bilo Alberta k njemu, pošlje grof po njegovega slugo; naš bralc! že vedo, da mu je Albert naročil, naj grofu vse po pravici pove.

Deset minut nato se prikaže na stopnicah general Morcerf v črni obleki in s črnimi rokavicami. Spodaj ga je že čakal voz; njegov komornik vrže vanj dva v vojaški plašč zavita meča. Nato zapre

Primerjajte ceno in kakovost našega blaga, odločili se boste za nakup zimskega plašča in perila pri trdki
Drago Gorup & Co.
LJUBLJANA, Tyrševa cesta 14 (Dunajska cesta)

vratca za grofom in sede zraven kočijaža.

>Na Elizejske poljane h grofu Monte-Cristu, zapove general. >Pa brz!

Konja se vzpeta pod udarcem biča in potegneta; čez pet minut se kočija ustavi pred Monte-Cristovo hišo. Gospod Morcerf sam odpre vratca in se preden se je kočija ustavila, skoči kakor mladenič na tla, odhiti po peščeni poti, pozvoni in izgine s svojim slugo v vratih.

Trenutek nato je Baptistin najavil grofa Morcerfa.

General je že tretjič obhodil salon, ko zagleda na pragu Monte-Crista.

>Ah, res je gospod Morcerf! reče mirno Monte-Cristo. >Mislil sem že, da sem krivo razumel. >Da, jaz sem, pritrđi grof s stisnjenimi ustnicami.

>Ali smem vedeti, čemu se imam zahvaliti za čast, da smem tako zgodaj videti pri sebi gospoda grofa Morcerfa?

>Imelj ste davi dvoboj z mojim sinom, >zaškrta general.

>To vam je znano?

>Da, in tudi to, da je moj sin imel tehten vzrok za ta dvoboj, in da je bila njegova dolžnost vse storiti, da vas ubije.

>Res, gospod, imel je tehten vzrok. Toda sami vidite, da me vzlic temu vzroku ni ubil in da se niti dvobojeval ni.

>In vendar je videl v vas vzrok sramote svojega očeta, vzrok strašni katastrofi, ki se je zvrnila nad mojo družino.

>Res je, gospod, pritrđi Monte-Cristo s strahotnim mirom, >posredni, a ne neposredni vzrok.

>Gotovo ste se mu opravičili ali mu podali kakšno izjavo?

>Nisem se mu opravičil in nisem mu dal izjave.

>Kaj naj bo potem vzrok takšnega njegovega ravnanja?

>Najbrže prepričanje, da je nekdo drugi v tej stvari bolj kriv kakor jaz.

>In kdo bi bil ta drugi?

>Njegov oče.

>Že mogoče, odgovori grof in prebledi. >Toda vedeti morate, da tudi najhujši zločinec nerad prizna svojo krivdo.

>Vem... Zato sem tudi pričakoval, kar se ta trenutek dogaja.

>Pričakovali ste strahopetnost mojega sina?

>Gospod Albert Morcerf ni strahopetec!

>Človek, ki ima v roki meč in stoji nasproti svojemu smrtnemu sovražniku, je strahopetec, če se ne bijel O, zakaj ga ni tu, da bi mu to vrgel v obraz!

>Gospod, odgovori hladno Monte-Cristo, >mislim, da niste zato prišli k meni, da bi mi pripovedovali o svojih družinskih zadevah. Govorite o tem rajši z gospodom Albertom, morda vam bo on znal kaj odgovoriti.

>O ne, ne! zavpije hripavo general. >Prav imate, nisem zato prišel k vam! Prišel sem, da vam povem, da tudi jaz vidim v vas svojega sovražnika! Prišel sem, da vam povem, da vas mrzim iz instinkta; da mi neki glas pravi, kakor bi vas že dolgo poznal in že od nekdaj sovražil, da se bova midva bila, ko se že mladi nočejo... Ali imate na to kaj pripomniti?

>Ničesar. Razen da sem popolnoma vaših misli.

>Prav... Ste pripravljeni?

>Jaz sem zmerom pripravljen.

>Menda pač veste, da se bova bila dotlej, da eden od naju mrtev obleži?

>Da eden od naju mrtev obleži, >ponovi Monte-Cristo in komaj vidno pokima.

>Naprej tedaj — prič tako ne potrebujeva.

>Res je, pritrđi Monte-Cristo.

>Saj še predobro poznavam drugega!

>Narobe — ne poznavam se tako rekoč.

>Eh, nikar, oporeče Monte-Cristo s svojim strašnim mirom.

>Dajva, pomisliva rajši nekoliko. Ali niste mar oni prostak Ferdinand, ki je služil francoski armadi na Španskem za vohuna in ova-duha? Ali niste mar oni stotnik Ferdinand, ki je izdal, prodal in ubil svojega dobrotnika Alija? In ali ne dajo vsi ti Fernandi skupaj generala in grofa Morcerfa, para francoskega?

>O! krikne general, ki so ga te besede zadele kakor razbeljeno železo. >O, lopov, ki mi očitaš mojo sramoto v trenutku, ko me hočeš ubiti — ne, nisem rekel, da sem jaz tebi neznan. O, prav dobro vem, demon, da si prodrl v

noč moje preteklosti in prebral slednjo stran iz knjige mojega življenja. Toda morda je več časti v meni vzlic moji sramoti, kakor v tebi, ki se ponašaš z bleščečo zunanostjo. Zakaj, jaz tebe ne poznam, tebe, pustolovca, ki se koplješ v zlatu in draguljih. V Parizu se daš klicati grof Monte-Cristo, v Italiji pomorščak Simbad, na Malti — kaj vem, kako! Toda vedeti hočem tvoje pravo ime, da ga bom lahko izgovoril, ko ti bom zasadił meč v srce.

Grof Monte-Cristo strašno prebledi in oči mu zagore v divjem ognju. Kakor bi trenil, plané v sosednji kabinet, si po bliskovito strga s sebe suknič, telovnik in ovratnico, nato si pa obleče mornarski jopič in povezne na glavo frigijsko čepico, da so se mu dolgi črni lasje vsuli izpod nje.

Tako se je vrnil strašen in neizprosni v salon in obstal s prekrižanimi rokami pred generalom, ki si ni znal razlagati njegovega nepričakovanega odhoda. Zdaj je pa zastrmel vanj s široko razprtimi očmi, zobje so mu šklepetali, kakor bi imel mrzlico, in noge so mu grozile, da mu odrečejo pokorščino. Opetekel se je nazaj in padel bi bil, da se ni zgrabil za mizo.

>Fernand! povzdigne glas grof Monte-Cristo, >od sto svojih imen je zadosti, če ti povem samo eno, da te zdrobim; a to ime si že sam ugenil, kaj ne? Ali bolje, spomni se ga. Zakaj vzlic vsemu trpljenju, ki sem ga preстал, ti kažem danes obraz, ki ga pomlaja sladka zavest maščevanja, obraz, ki si ga po poroki z Mercèdo, mojo zaročenko, nekajkrat moral videti v sanjah.

MALI OGLASI

Mali oglasi v >Družinskem tedniku stanejo po Din 1.— beseda. Posebej se računa davek, in sicer za vsak mali oglas Din 1'50. Kdor želi odgovor ali dostavitev po pošti, naj priloži 3 Din v znakah. Denar za male oglase je treba poslati vnaprej, lahko tudi v znakah.

PRVA LJUBEZEN. Dvignite pismo, ki je došlo za Vas na upravo >Družinskega tednika.

BRINETKA IN BLONDINKA. Dvignite pismo, ki je došlo za Vas na upravo >Družinskega tednika.

DVA VETRIČA Z MORJA iščeta cvetke s planin in svrhu mesebojnega dopisovanja itd. za razvedrilo. Dopise na upravo pod >Dva plus dve.

Vabimo Vas k nakupu v najcenejši oblačilnici **A. Presker** Sv. Petra cesta 14

HUMOR

Hušanje

Berač: >Lepo prosim, gospa... Že tri dni nisem nič jedel...

Gospa: >Res? To me pa zelo zanima: za koliko kil ste pri tem shujšali?

Moderna dekleta

>Mlada dekleta danes niso več tisto, kar so bila pred desetimi leti.

>Prav imaš! Nekatera med njimi so se medtem za tri leta postarala.

Srečnej

Cesar Karl V. je bral na nekem španskem pokopališču tale nagrobni napis:

>Tu počiva don Martin Juan Barbuda, gospodar Aleantare, mož, ki ni vedel, kaj je strah.

Cesar se je zasmel in se obrnil k spremstvu:

>Srečni don Martin! Prav gotovo si nikoli ni dal dreti zoba!

Potnik in potnik

Trgovec: >Kaj ste znoreli? Mojo hčer hočete? Ali sem vas vzel za trgovskega potnika ali za ženitovanjskega, he?

Sodobno gospodinjstvo

>Ni mogoče! Sami si krpate nogavice? Zakaj pa ne vaša žena?

>Saj to niso moje nogavice, temveč njene!

Pri snubitvi

>Nosil bom vašo hčer na rokah in ji bom najmanjše želje bral z oči...

>Verjamem, verjamem! A velike?

>Pri Požgajevih imajo pa res zgledno gospodinjstvo! Sestega je šele, pa je Požgajka že brez fیکا.

>Kako pa to veste?

>Hotela sem si davi pri njej izposoditi pet kovačev...

Sedma zapoved

Učitelj: >Kako se glasi sedma božja zapoved?

Učenec: >Ne kradite.

>Zakaj, 'Ne kradite' in ne, 'Ne kradite'?

>Vas vendar ne morem tilkati, gospod učitelj!

Lepa žlahta

Nevesta: >Na nekaj te moram opozoriti, Nace: moji sorodniki, ki se boš drevi seznanil z njimi na večerji, so sami preprosti mali ljudje. Samo eden od njih je nekaj boljšega, namreč bančni ravnatelj...

>Hvala Bogu, se bom vsaj s kom lahko kaj pogovoril!

>A ta ravno zdaj sedi!

Rothschild in izvošček

Pokojni baron Rothschild je dal izvoščku za neko vožnjo 5 frankov, le-ta se je pa bridko pritožil, češ da mu njegov sin za tako vožnjo zmerom plača 10 frankov.

>Moj sin si takšno radodarnost lahko privoščil, je odgovoril Rothschild. >Zakaj on ima bogatega očeta, jaz pa ne.

Kratko pa jedrnat

Angleški kirurg John Abernethy je slovel ne samo po svoji spretnosti, temveč še bolj po kratkosti in jedrnatosti svojih izjav. Nekega dne je pa srečal žensko, ki ga je na tem polju skoraj še prekosila.

Prišla je k njemu z oteklo roko in začel se je tale razgovor:

>Ožgalo?

>Ušesnilo!

>Obkladke!

>Drugi dan je spet prišla.

>Bolje?

>Slabše!

>Obkladke!

>Cez dva dni se je v tretje oglasila.

>Bolje?

>Zdrava! Dolžna?

>Nič! Vi ste najpametnejša ženska, kar sem jih kdaj srečal!

DAMSKA OBLEKE, plašče in perilo Vam izdelava lepo, moderno in po solidni ceni Malči Perenič, Ljubljana, Tyrševa cesta 29, I. nadstropje.

BARVANJE LAS ni več potrebno pri strokovnjakih, ker si jih z Oro-barvo za lase, ki jo dobit v črni, rjavi, temnorjavi, svetlorjavi in plavi barvi, lahko vsakdo sam barva in je postopek zelo enostaven in stalnost barve zajamčena. 1 garnitura z navodilom stane Din 30.—. Po pošti razpošilja parfumerija Nobilior, Zagreb, Ilica 34.

MAKULATURNI PAPIR na prodaj. Vprašajte v upravi >Družinskega tednika.

PRVOVRSTNI PREMOG poceni in hitro dostavlja na dom priznana trgovina s kurivom Vrhune Ivanka, Ljubljana, Bohoričeva cesta 25.

POSREDUJEM DENAR na hranilne knjižice vseh denarnih zavodov Rudolf Zore, Ljubljana, Gledališka ulica 12, telefon 38-10. Pismeni odgovor 3 Din v znakah.

LEPE DEKLISKE PRSI dobi lahko vsaka žena tudi v najtežjih slučajih že v kratkem času, če se masira s čudežnim eliksirjem Eau-de-Lahore. — 1 steklenica z natančnim navodilom stane Din 40.—. Po pošti razpošilja parfumerija Nobilior, Zagreb, Ilica 34.

Dopisna šola

Nemščino, esperanto in slovenščino poučuje pismenim potom Jezikovna dopisna šola na Jesenicah (Gorenjsko). Učnina nizka.

Zahtevajte prospekt. Priložite znamko za odgovor.

JUGOČESKA JUGOSLOVENSKO-ČEŠKA tekstilna industrija KLANJ

IZDELUJE: barvano in tiskano blago iz bombaža in umetne svile.

Zahtevajte samo izdelke te tovarne!

Diake, cenjene dame!

na licu itd. Vas ženirajo, kvirijo Vam lepoto, eleganco in sramežljivost.

>Venera eliksir Vas reši v par sekundah, brez bolečin, brez opasnosti vseh nepotrebnih dlak.

Naročite še danes lepo dišeči >Venera eliksir, ne bo Vam žal. Dobi se ali po pošti pošlje: 1 steklenica za Din 10.— (predplačilo), na povzetje 18.—, dve Din 28.—, tri Din 38.—.

RUDOLF COTIČ, LJUBLJANA VII Janševa 27 (prej Kamniška 10 a)

Din 1000.— plačam

ako Vam >Radio Balzame ne odstrani kurjih oces, bradavic, trde kože, bul itd.

Ze dalj časa nisem nič naročil, ker ljudje poskušajo raznovrstna sredstva, a sedaj so se prepričali, da je Vaš preparat še najboljši, in ga zopet zahtevajo.

Franc Maček, čevljarna, Dol Logatec.

Zahtevajte povsod v Vašem interesu samo >Radio Balzame. Dobi se ali po pošti pošlje: 1 lonček za Din 10.— (predplačilo), Na povzetje Din 18.—, dva Din 28.—, tri Din 38.—.

RUDOLF COTIČ, LJUBLJANA VII Janševa 27 (prej Kamniška 10 a)

Povečanje prihrankov

Vam omogočamo kljub težkim časom. Ničesar drugega Vam ni treba napraviti, ko da od svoje plače, oziroma dohodkov odločite, četudi najmanjši, a zato stalni znesek za svojo bodočnost. Vse drugo Vam izvedemo sami, ako se zglasite pri nas.

Samo načrtno varčevanje Vam pri sedanjih pičlih dohodkih zagotovi, da dosežete načrt, cilj, za katerega je potreben denar (za izlet, tečaj, šolanje, zidavo, gospodarsko osamosvojitve, preskrbo za starost, bolezen ter doto itd.). To je novi način štednje, s katerim hočemo tudi nepremožnim pomagati do blagostanja.

Ravno zato se Vam obrestuje ta denar po izredno ugodni obrestni meri ter samo ob sebi umevno tudi redno izplačuje.

Na ta način spravite svoj prihranek varno, plodonosno, vsak čas razpoložljivo. Blagovolite se le obrniti pismeno ali osebno na

Hranilnico Dravske banovine Ljubljana Celje Maribor